

ARADI KÖZLÖNY

Adminisztrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradi Közlöny, inreg. in Reg. Publ. Periodice sub No.

ARAD, ANUL 53. No. 243,
1938. október 28., péntek.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

146—1938. Trib. Arad.

Anyanyelvünk joga

Az ország kisebbségi polgárságának anyanyelvét a politikai türelmetlenség rontó szelleme számizta a színházak, mozik plakátjairól, a filmek felirati helyeiről: kézenfekvő tehát, hogy a rezsim, amely egyszer s mindenkorra leszámolni kíván a politikai türelmetlenség közéleti aknaműve kájával, a legelső megindokolt reklamációra visszaállította a kisebbségi nyelvhasználat szabadságának elvét a szórakozásoknak e tág nyelvi területein és újra szabaddá tette a magyar és a német nyelv használatát a filmekben, továbbá a mozik és színházak plakátjain.

Nem kétséges, hogy a belügyminisztérium illetékes osztályának ez az intézkedése az új kisebbségi statutum szellemében, mondhatnánk: utasításainak értelmében történt. Tudjuk egyébként, hogy maga a kormányzat az anyanyelv jogának elvi elismerésében már annál is továbbment, amit kisebbségi közéletünkben eddig is birtokolhattunk: a kisebbséglakta vidékek állami tanítóképző-intézeteiben például elrendelte az illető területek vezető-kisebbségi nyelveinek hivatalos tanítását az állami tanerők utánpótlásának nevelő-intézeteiben és ha ezideig nem is érkezett intézkedés ebben az ügyben a tanítóképző-intézetekhez, nyilván csak adminisztratív, de nem elvi nehézségek okozzák. Lényegében véve nem is a jóhiszeműség kérdése az, ha az arra illetékesek belátják a kisebbségi statutum nem-vitathatóan világos rendelkezéseinek, hogy a filmfeliratok és plakátok kisebbségi nyelvhasználatának ügye a maga erkölcsi és kulturális vonatkozásain kívül gazdasági kérdés is és sem a filmkereskedelem, sem pedig a mozi-tulajdonosoknak a szempontjából nem közömbös, hogy a kisebbségi közönség azon része, amely nem olvas románul és így nem is követheti a film cselekményét, távolmarad-e, vagy sem a mozik kasszáitól. Mindezeket a kérdéseket a közvélemény letárgyalta és a mozitulajdonosok levonhatták kasszajelentéseik tanulságait, amely magas jövedelemcsökkenést jelző százalékszámokban jelentkezett, melynek arányában természetesen csökkent az államkincstár látványossági adójövedelme is.

A mozik frontján kézzelfogható veszteség formájában jelentkezett a filmfelirat-politika eredménye. De ki vitathatná, hogy a kultuskormányt nem ugyanilyen tanulságok bírták rá, hogy azokat a tanítóit, akiket a kisebbséglakta vidékeken kíván foglalkoztatni, intézményesen is megtaníttassa az illető kisebbségi nép anyanyelvére? Az Anghelescu-féle, kettősfigetésű kulturzónák rendszere igaz, hogy ambicióra csábíthatta a tanító-ságot: de az ambíció még nem pótolta nyelvtudásuk hiányosságait és végeredményben eredmény nélkül maradt az a tanrendszer, amelyben a tanító és a kisebbségi tanuló nem érthették meg egymás szavát. Mindez pedig nem maradhat közömbös egy tárgyilagos kormányzat előtt sem, mint ahogyan elkövetkezett ezen a területen is a politikai forrású hibák felszámolásának ideje, anélkül, hogy ezt külön memorandumok formájában sürgetni kellett volna a közoktatásügyi miniszter előtt.

Hiba volna azonban, ha most a kisebbségi tömegek arra gondolnának, hogy az új rezsimnek nincs semmiféle utmutatásra szüksége a kisebbségi közélet szükségleteinek terén a továbbiakra nézve, hanem automatikus módon kerül kulturális, közigazgatási és közgazdasági szükségletünk minden jogos igénye kielégítésre a kisebbségi statutum rendelkezései szerint. Nem, ez a felfogás té-

Átnyújtották Prágában a magyar kormány válaszigyzékét

Döntőbiróság elé kerül a vitás csehszlovákiai városok sorsa Ribbentrop nagyjelentőségű tárgyalásai Rómában

Budapestről jelentik: A magyar fővárosban az esti órákban került nyilvánosságra a magyar kormány válaszigyzékének tartalma, amelyet a prágai kormány legutóbbi ajánlatára adott válaszigyzékben, amelyet a prágai magyar követ ugyancsak csütörtökön este nyújtott át Chvalkovsky külügyminiszternek, a magyar kormány sajnálatának ad kifejezést afelett, hogy a prágai kormány mellőzni kívánja a népszavazás megjelölését. Ez, — mondja a jegyzék, — annál is inkább sajnálatos, mert a népszavazás megjelölt a müncheni konferencián hozott határozatok elveinek, amelyeket egyébként a csehszlovák kormány eddig is követett. Kifejti a jegyzék, hogy a jelenlegi tárgyalásokról tévedés volna azt hinni, hogy azok csupán csak a magyar és lengyel kisebbségekre vonatkozhatnak. A népek önrendelkezési jogának elvi szabadsága nyert lefektetést Münchenben és ezt a jogot nem lehet megtagadni azoktól sem, akik ugyancsak illetékessége alá tartoznak. A magyar kormány tehát, sajnálatos bár, de kénytelen ragaszkodni eredeti felfogásához és álláspontját a népszavazás kérdésében változatlanul fenntartja.

A jegyzék további részében a magyar kormány kijelenti, hogy kész elfogadni a német és olasz nagyhatalmak döntőbíráskodását, de csupán azokra a területekre, amelyek ezidőszert vitásak a két kormány között és nem azokra nézve is, amelyeknek elfoglalására nézve már közös vélemény alakult ki a két kormány között. A döntőbíráóság összeállítását, — írja a magyar kormány jegyzéke — a benne résztvevő nagyhatalmakra kell bízni. Ami a már nem vitás területek kiürítését, illetve elfoglalását illeti — írja tovább a jegyzék — ezek sorsa nem tartozhatik tehát a döntőbíráóság hatáskörébe és ezeknek a területeknek közvetlen és azonnali megszállására vonatkozó intézkedések módoszataira vonatkozó javaslatot késznek azonnal letárgyalni, amelyre vonatkozólag a prágai magyar katonai attasé érintkezésbe lép az arra illetékes prágai kormány-szervekkel. A jegyzék végén a magyar kormány hangsúlyozza az intézkedések sürgősségét és egyben az elodázásból származó minden esélyességért már eleve elbárítja magát a felelősséget.

Mit tartalmazott a csehszlovák kormány jegyzéke?

A Magyar Távirati Iroda közli a csehszlovák kormány választát, melyet tegnap nyújtottak át a prágai magyar követnek. A válasz így szól:

— A csehszlovák kormány figyelmes és alapos tanulmány tárgyává tette a magyar kormány javaslatát, amelyet Excellenciád ez év október 24-én, 39. számú levelével a csehszlovák kormányhoz eljuttatott. Bátorkodunk ismételtén hangsúlyozni, hogy a jelenlegi tárgyalások csakis a magyar kisebbségi kérdésre vonatkozhatnak, miután az 1938. szeptember 29-én létrejött müncheni megállapodás pótlóigyzékével csak a magyar és lengyel kisebbségről tettek említést, más etnikai kérdésnek teljesen kívül kell maradnia. Ami a magyar kisebbségi kérdést illeti, a csehszlovák kormány át van hatva attól az őszinte kívánságtól, hogy a megoldás gyors és teljes legyen. Ebből a célból nyújtotta át október 22-én ama javaslatát, mely az egész zárt magyar nemzetiségi területre vonatkozik. Ezt a javaslatot új tárgyalás alapjául adta át a csehszlovák kormány azzal, hogy utólagos módosítások nincsenek kizárva. Mint-hogy ezt a javaslatot a magyar kormány nem találta kielégítőnek, a csehszlovák kormány kéri, hogy a magyar kisebbségi kérdés Olaszország és Németország döntőbíráskodása alá

kerüljön. Más döntőbírák esetleges bevonását a két nagyhatalom elbírálására kell bízni. Ha elfogadják a magyar kormányt az a javaslatát, hogy Lengyelország is döntőbíróként szerepeljen, a csehszlovák kormány a maga részéről azt kívánja, hogy Románia szintén vegyen részt a döntőbíráskodásban. A döntőbírásgnak meg kell állapítani a Csehszlovákiától átadandó és a magyar katonai és polgári hatóságok által átveendő területek átengedésének módoszatait és határidejét. Eppen ezért a csehszlovák kormány javasolja, egy magyar—csehszlovák katonai bizottság azonnali összeülését a szükséges intézkedések és az átadás előkészítésének a gyors megbeszélésére.

Budapest. Kánya Kálmán magyar külügyminiszter délelőtt háromnegyed 10 órakor Teleki Pál erőf. közoktatásügyi miniszterrel és Rátz Jenő honvédelmi miniszterrel megjelent a magyar miniszterelnökségen. Mintegy fél óra hosszat tárgyaltak itt Imrédy Béla miniszterelnökkel. Majd fél 11 órakor miniszteri megbeszélés kezdődött, amelyen a magyar kormány valamennyi tagja megjelent.

A minisztertanács után Imrédy Béla miniszterelnök kihallgatáson jelent meg Horthy Miklós magyar kormányzó. A minisztertanácsról és a

ves, a kormányzatnak segítségére kell lennünk és fel kell külön-külön hívjunk figyelmét a tennivalókra, hiszen „néma gyerekek anyja sem érti szavát.” A kisebbségi közélet minden vonatkozásában fel kell használnunk a politikamentes irányzat tárgyilagosságát és kötelességünk, hogy jogos kívánságainkkal, akár sérelmeinkkel az illetékes

kormánytényezőkhöz forduljunk. Az anyanyelv jogainak gyakorlati elismerése oly kormányzati gesztus, amely a legszebb reményekre jogosít a kisebbségek közéletének többi munkaterületein is: ne kövessünk el tehát olyan vétkes mulasztásokat, amelyekért csak magunknak tehetünk később szemrehányást, másnak senkinek. (J.)

Kormányzói kihallgatásról a következő hivatalos közleményt adták ki:

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány tagjai, Imrédy Béla miniszterelnök elnökele alatt ma délelőtt fél 11 órakor minisztertanácsot tartottak, amelyen Kánya Kálmán külügyminiszter bemutatta a cseh kormány válaszigyzékét. A minisztertanács megállapította a magyar válaszigyzék alapelvét és elhatározta, hogy azt leg-

Imrédy Béla:

Osszhangba kell hozni a tekintélyt és szabadságot

A Rador jelenti Budapestről: Imrédy Béla magyar miniszterelnök megjelent a szellemi ifúság körében, ahol nagy beszédet tartott. A miniszterelnök kijelentette, hogy Magyarország jelenlegi politikai ténykedését nem szabad a husz évvel ezelőtt kezdődött revíziós kampánnyal összetéveszteni. Magyarország mostani külpolitikájával bele akar kapcsolódni az új európai rendbe, amely az össze-vissza kevert népek elrendezését olyan elv szerint kívánja, amely a legtöbb kilátást nyújtja a békés fejlődésre. Az olyan követelések, amelyek túlfertődnének ezen az elven, nem találhatnak megértést sem a Magyarországtól távolálló nagyhatalmaknál, de még a Magyarországgal baráti viszonyban álló nagyhatalmaknál sem. Továbbra is az éfnikai határokat kell követelnünk. Magyarország külpolitikája békés diplomáciai eszközökkel törekszik céljál megvalósítására. A miniszterelnök kijelentette ezután, hogy az elmúlt hat hetet sohasem fogja elfelejteni. Súlyos és nehéz hetek voltak, amelyekből le kell vonni a tanulságot. Az első tanulság az, hogy a hadsereg a lehető legnagyobb gondot kell fordítani. A hadsereg felszerelése tekintetében semmitféle áldozattól sem szabad visszariadni. A hadseregnek tökéletesen kiképzettnek kell lenni, megfelelő emberanyaggal kell rendelkeznie. Nem elég azonban a fizikai felkészültség, hanem lelki erőre is szükség van. A második tanulság az, hogy a polgári társadalomnak egészen más szervezeti fokot kell elérni. Sok tekintetben szervezési képességünk — mondotta a miniszterelnök — igen satnya. Talán azért van ez így, mert túlsok nálunk az egyéniség, az ötletes ember. Talán több van belőle mint kellene. A harmadik tanulság: a hatásköröket el kell különíteni. Mindenki a maga hatáskörét töltsse ki száz százalékosan.

A miniszterelnök ezután arról beszélt, hogy az ellentétesnek látszó tekintélyt és szabadságot összhangba kell hozni. A jelenlegi körülmények között csak gyors elhatározásokkal lehet kormányozni. A jövő hónapok fogják

rövidebb időn belül közli a cseh kormánnyal. A minisztertanács a továbbiak során az időszerű kormányzati kérdésekkel foglalkozott. A miniszteri tanácskozást pénteken délelőtt 10 órakor folytatják. Imrédy Béla miniszterelnök kihallgatásán jelent meg a magyar kormányzónál és beszámolt az államfőnek a külpolitikai helyzetről és a magyar—cseh kérdés újabb fejleményeiről.

megmutatni, hogy ez a rendszer hogyan egyeztethető össze a nagy magyar elvvel, a jogfolytonossággal. Nincs szó pártiktatúráról, hanem egy hatalmas eszmei alapon álló mozgalomról. A mozgalmat a sovinizmus nélküli nacionalizmusnak kell áthatni. Elmultak az önző érdekek, a karrierhajhászás és a profitéhség ideje. Szép a lelkesedés, de hogy eredményt érjünk el vele, ahhoz türelem és bizalom kell.

Ribbentrop római tárgyalásai

Róma. A Stefani ügynökség jelenti: Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter három napot tölt az olasz fővárosban és szombaton utazik vissza Németországba. A felsőolaszországi sajtó nagy figyelmet szentel a németbirodalmi külügyminiszter római utjának, de az utazáshoz nem fűz megjegyzéseket. A lapok hangoztatják, hogy

RIBBENTROP

az ilyen eszmecsere a tengely két állama között egyáltalán nem jelent semmit és kizárólag a német—olasz együttműködés következménye. A Corriere della Sera szerint

nem titok, hogy a római megbeszélések során a magyar—cseh kérdést is meg fogják tárgyalni. Ribbentrop utja azonban elsősorban a tengely szilárdságát és a két állam közötti kapcsolatok szilárdságát igazolja. Hír szerint különben Ribbentrop Rómából egyenesen Berchtesgadenbe utazik Hitlerhez, hogy beszámoljon megbeszéléseinek eredményeiről.

Londoni jólétesült körök úgy tudják, hogy amennyiben döntőbíráskodásra kerül sor, akkor erre Németország Ribbentrop külügyminisztert, míg Olaszország gróf Ciano külügyminisztert jelöli ki. Londonban úgy tudják, hogy Ribbentrop római utazása miatt egyelőre elhalasztották Beck lengyel külügyminiszter látogatását Hitlerrel és erre csak valószínűleg azután kerül sor.

Beck látogatásának elsősorban az a célja, hogy Danzigra vonatkozólag megegyezést kössön Hitlerrel.

Danzig hír szerint visszakerül Németországhoz és ezzel ismét eltűnik egy veszedelmes tűzfészek Európa térképéről.

Varsó. Lengyelország esetleges döntőbírói szerepéhez a lapok nem fűznek kommentárokat, csak annyit jegyeznek meg, hogy Varsó bizonyára készségesen vállalja a szerepet, ha sor kerül rá. Megemlítik a lapok Prágának azt a kívánságát, hogy Lengyelország bevonása esetén Románia is résztvehessen a döntőbírói munkásságban. Lengyelország nem ellenzi Románia ilyen megbízását, bár Prága elutasító állásponton van Varsó döntőbírói szerepével szemben.

Kormánybiztos Pozsony élén

Prága. A cseh kormány feloszlatta a pozsonyi képviselőtestületet. Ennek következtében a polgármesternek, helyettesének, valamint a városi tanács tagjainak megszűnt a tevékenységük. A város ügyeinek intézésére Kovács Béla kanonokot bízták meg kormánybiztosi minőségben.

Hazaárulási vád

Bródy dr., volt ruszin kormányzó ellen

Varsó Az Express távirati iroda-prágai jelentése szerint, úgy hírlik, hogy Bródyt azért tartóztatták le, mert a volt ruszin miniszterelnök állítólag egy szomszéd állammal olyan összeköttetést tartott fenn, amely hazaárulásnak felel meg.

A titokzatos Turbac úr

Irtá: ANTOINE DE COURSON

Először azon a hajón találkoztam Turbac úrral, amely Port Saidból hozott haza. Naphosszat nem mozdult a fedélzetről, nyugszéken hevert, szemét a láthatárra függesztette, nem beszélt, nem olvasott. Csak esténként jött le a bárba és akkor néhány pohár whisky után egy-egy szót hajlandó volt mondani. Így tudtam meg, hogy Indo-Kínában fontos üzletei vannak és ezért kénytelen évenként néhány hónapot Franciaországban tölteni. De hiába ügyeskedtem, nem árult el semmit fontos üzleteiről.

Már-már meg is feledkeztem róla, mikor Marseilleben elég különös körülmények között akadunk össze ismét. Hajómra vártam, mikor a kikötőben elterjedt a hír, hogy néhány mérföldnyire a tengeren kigyulladt egy hajó, amely India felé szállított rakományt. Azonnal megszervezték a mentést és két óra múlva már megérkezett az első mentőhajó, fedélzetén az indiai gőzös utasaival. Kiderült, hogy a hajót valószínűleg felgyújtották. Fontos katonai okmányokat is vitt, ezeket akarták elpusztítani valamilyen idegen állam kémei. Legnagyobb meglepetésemre a megmenekült utasok között találtam Turbac urat. Ugy rázta meg kezem, mintha csak a minap váltunk volna el.

— Nem tudja, ki követte el a gyújtogatást? — kérdeztem.

— Sejtelmem sincs róla, — felelte — állítólag kém volt, aki bizonyos papirokat akart elpusztítani...

Néhány hónap múlva a spanyol—francia határom találkoztam vele. A francia vámország épületében tartózkodtam, papírjaimat akartam láttatni.

atni, hogy átkelhessek a hendaye-i nemzetközi hidon. Egyszerre egy idegen lépett be. Rögtön megismertem Turbac ur volt. Elhatároztam, hogy mégis csak a végére járok és kiderítem, kiféle, miféle.

— Ha Spanyolországba igyekszik, elvihetem — mondtam — itt a kocsim.

Beleegyezett. Mikor a közeli tengerparti fürdőhelyre érkeztünk, az volt az érzésem, hogy követnek. S csakugyan, mikor szobát foglaltunk, a szállodában mellém lépett valaki:

— Ön az az autó? — kérdezte és a szálló előtt álló kocsimra mutatott.

— Igen — feleltem gyanútlanul.

— És ez az ur önrel utazik? — kérdezte tovább Turbacra mutatva.

— Igen — feleltem.

Erre felkért, hogy kövessem. A rendőrségre kísért, ahol azonban pillanatok múlva kiderült, hogy egy nemzetközi tolvajpárral tévesztettek össze bennünket. Mégse vesztettem el a kedvem, hogy kikutassam Turbac titkát. Mikor visszakerültünk a szállodába, megkérdeztem:

— Ön be akarja utazni Spanyolországot?

— Igen — felelt.

— Nos, nekem semmi dolgom. Szívesen elviszem kocsimon. Mondja meg, milyen utvonalon kíván menni.

Utnak indultunk Turbac minden reggel a postára ment, egy halom levéllel tért vissza, bezárkó-

zott szobájába és a leveleket ott olvasta el. Titokzatos foglalkozásáról nem volt hajlandó nyilatkozni. Végre egy nap Lisszabonban, Portugália fővárosában a szálloda halljában egy fiatal hölgyvel találkozott. Mikor meglátott, intett nekem:

— Ön most hazatér Franciaországba? — kérdezte.

— Most már igen — mondtam.

— Akkor arra kérem, adja ezt a levelet a címzettnek. De nagyon kérem, sürgősen és személyesen adja át — ezzel egy borítékot nyújtott felém.

— Rendben van — feleltem nem túl sok lelkesedéssel és némi gyanakvással.

Átvettem a levelet. Párisba érkezve azonban rövid habozás után úgy döntöttem, hogy nem adom át a címzettnek. Fel nem bontottam persze.

Egy hónap múlva egy amerikai újságban olvastam, hogy elfogtak egy nagyszabású, veszedelmes kémét, aki egy északeurópai állam szolgálatában állt. Fényképén ráismertem az én Turbacomra. Ekkor emlékeztem a levélre. Felhántam a fiókomat és megkerestem. Egy ideig habozva forgattam, azután úgy véltem, ilyen esetben nem kötelező a diszkrétció. Felbontottam. A levél így hangzott:

E levél vivője az 1088. számú francia ügynök. Tegye el az utból. Két hónapig cipeltem magammal Spanyolországon keresztül. Most önre bízom.

Mondanom sem kell, hogy a levelet nem kézbesítettem.

CORSO

5, 7.15 és 9.15

Fűtött terem.

Telefon: 20-65

Csavargók

vigoperett. Irtá: az aradi származású ismert író: Cziffra Géza. — Főszereplők: Paul Hörbiger, Gretl Theimer, Erika Drusovicz. Új hirdető

A londoni sajtó Őfelsége II. Carol király és Mihai nagyvajda látogatásának jelentőségéről

Bucurestiből jelentik: A „Times” legfrissebb számában vezetőhelyen közli Őfelsége II. Carol király és Mihai trónörökös londoni útjáról szóló hivatalos értesítést.

Közli a lap a londoni főpolgármester felhívását a város lakosságához, hogy tegyék minél ünnepélyesebbé a fejedelmi vendégek érkezését. A fogadtatás ünnepélyes külsőségeiből, valamint Őfelsége a király háromnapos londoni tartózkodásának terveiről is közöl részleteket a lap, ugyanakkor kiemeli a látogatás nagy jelentőségét.

London város tanácsa különben díszvacsorát ad a király és Mihai trónörökös tiszteletére és a művészi kiállítású meghívót már el is küldték a bucaresti-i udvarnak.

Hat pontból álló kérelmet terjesztettek a miniszterelnök elé a külföldön végzett orvosok és gyógyszerészek

Sérrelmeik orvoslását kérik az érdekelt diplomások

Többizben és részletesen foglalkozott az Aradi Közlöny a külföldön végzett romániai orvosok és gyógyszerészek oklevélfelülvizsgálatával, illetve azzal a rendelkezéssel, amely a képesítések egyenértékesítésére és elismerésére vonatkozó régebbi eljárások felülvizsgálatát célozza. Ez az eljárás 1500 romániai román és kisebbségi orvost érint és főképpen a rendszer sérelmes alkalmazása miatt az érdekelt országos mozgalmat kezdte. Emlékirat készült, amelyet eljuttattak az összes orvoskamarákhoz, a kamarák szövetségéhez s a kormány csaknem valamennyi tagjához, valamint az egyetemek dékánjaihoz, most pedig a kormány elnök elé terjesztettek. Az emlékirat első része az oklevelek egyenértékesítésével foglalkozik és az emlékirat itt vitába száll a vizsgáztatásokkal. Ha az áquivalálást vizsgákhoz kötötték volna, akkor a külföldi diplomások letették volna ezt a különbözőzeti vizsgát. De nem volt lehetőségük erre, mert az egyetemek nem kérték. Ha tehát valahol hibát követtek volna el, a hiba felelőssége nem az orvosokat, hanem a belföldi egyetemeket terhelné, amelyek mellőzték a különbözőzeti vizsgákat.

A memorandum első része hangsúlyozza még, hogy a külföldi diplomások az oklevél honosítása során az áquivalálási vizsga után oklevelüket és okmányaikat bemutatták az egészségügyi minisztériumnak is és ott sem engedték akadályt a külföldi diplomások elé.

A továbbiak során az emlékirat felhívja a kormány figyelmét arra, hogy a revíziós bizottság nem a törvényrendelet rendelkezéseinek szellemében jár el.

Végül hat pontból álló kérést terjesztettek elő arra az esetre, ha a bizottság már döntött volna:

1. Az orvosi gyakorlatot ne függesszék fel.
2. A törvényrendelet három hónapot szab meg a vizsgákra. Ha valakit három vizsgára köteleztek, ezeknek elvégzésére egyéves határidőt adjanak.
3. Ha a külföldi diplomást háromnál több tantárgy vizsgájára kötelezik, akkor kétéves időpontot kapjon.
4. Az orvost csak olyan vizsgákra lehesen rendelni, amelyeket külföldön nem tett le, illetve amelyek a diplomakibocsátó külföldi egyetem munkarendjében nem szerepeltek.
5. Ha elbukik az orvos, ismételhesse meg a vizsgákat. (A törvényrendelet szerint ugyanis csak egyszer állhat vizsgára és ha elbukik, többé nem folytathat orvosi gyakorlatot.)
6. A vizsgákat annak a városnak az egyetemén tehesse le az orvos, ahol működik. Ott, ahol nincs egyetem, a vizsgákat a legközelebbi egyetemen tehesse le.

A HALÁL NÉPBIZTOSA

Párisból jelentik: Mindenki tisztában van az az egész Európában, hogy a szovjetrendszer belső zavarai és szétbomlásának tünetei miatt kifelé akcióképtelen. Moszkva minden fenyegetőzése, nagyhangú diplomáciai kijelentései csak szölamok, amelyek azonban már nem tévesztenek meg senkit. A Szovjet abban a pillanatban kockáztatná teljes belső összeomlását, mielőtt megkísérelné, kifelé katonai erejének latbavetését. Ezzel már tisztában vannak a francia politika intézői is.

A müncheni egyezmény előtt, amikor az állig felfegyverzett Csehország a szovjet-segítséggel fenyegetődött és Litvinov

Genfben és Londonban kardcsörtető beszédek mondott, az angolok minden intézkedést megtek arra, hogy a szovjet erejéről tiszta képet kapjanak. A megbízottak számszerű adatokat szolgáltatott arról, hogy hány ember vesztét okozta 1938. január elseje óta a mai napig Sztalin „tisztogatási munkája”. A megállapított adatok a következők:

A központi kormány kebelében letartóztattak, kivégeztek, eltüntettek tizenöt népbiztost és a Sztalin közvetlen közelében működő magas állami funkcionáriusok közül hatot.

Kivégeztek... Ukrajnában a kormányfőnököt, a köztársasági elnököt, három kormánytisztviselőt és tizenöt népbiztost. Fehéroroszországban: a kormány elnökét és tizenöt népbiztost. Arméniaiban: három népbiztost és két párttitkárt. Azerbejdzsanban: a köztársaság elnökét, a kormányzót és hét népbiztost. Türkisztánban: öt népbiztost és egy párttitkárt. Georgiában: a kormányzót és négy népbiztost. Uszbekisztánban: a kormányzót és kilenc népbiztost. Tadzsikisztánban: tizenhárom népbiztost és két párttitkárt. Kazánban: a köztársasági

elnököt, a kormányzót, két kormánytisztviselőt, tizenöt népbiztost és négy párttitkárt. Kirghiztánban: két kormánytisztviselőt, hat népbiztost és négy párttitkárt.

Ezenkívül azonban Nagy-Oroszország egész területén

1938. január elseje óta 175 népbiztost és 1441 pártfunkcionáriust tartóztattak le, vagy kivégeztek.

A hadseregben századostól ezredesig a tiszték 65 százalékát kivégezték.

A közölt veszteséglistán nem foglaltatnak a követségi külszolgálatban és a külügyi népbiztoság kebelében, vagy külföldön politikai „gyilkosságok” címe alatt történt kivégzések, valamint azok a letartóztatások sem, amelyek kapcsán a Ljubljanka pincebörtönben rövid uton kivégezt politikai biztosok végezték pályafutásukat. Ezek után érdekes, hogy a szovjetsajtó neheztelő hangon ír arról, hogy a négyhatalmi egyezmény tárgyalásaira a szovjet képviselőjét nem hívták meg.

Azt a hírt, hogy Blüchert letartóztatták és kivégezték, egyik japán sajtóiroda bocsátotta szárnyra. Azóta többféle változat jelent meg a vörös marsall sorsáról. Egyik szerint öngyilkosságot követett el, a másik szerint letartóztatták és kivégezték, a harmadik szerint pedig Moszkvában a lakásán őrzik a GPU emberei. A különféle híradások nyomán egy londoni sajtóiroda mutnkatársa kérdést intézett a londoni szovjetkövetség egyik tagjához, aki a következő kijelentést tette:

— Kategórikusan kijelenthetem, hogy azok az információk, amelyeket Blücher marsallal kapcsolatban eddig világgá kürtöltek, teljesen alaptalanok. Nem felel meg a valóságnak az, hogy kegy-

vesztett lett Sztalin előtt és hogy letartóztatták volna.

Kijelenthetem, hogy a marsall még állomáshelyén van Szibériában.

A Szovjet gyakorlata ilyen ügyekben azonban ma már annyira közismert, hogy ezek a főleg követségi nyilatkozatok aligha fedik a valóságot. Közismert tény ugyanis, hogy Sztalin és Blücher között már hosszú idő óta féltékenységi ellentétek merültek fel. A marsall régebben a szovjet legnagyobb hatalmasságai közé tartozott és csak később, éppen Sztalin rosszindulata következtében került a távolkeleti hadsereg élére. Blücher eleinte a moszkvai hadtest parancsnoka volt, de Sztalin észrevette, hogy a marsallt a katonái szeretik. Ez szemetszurt a diktátornak és ez volt a közvetlen oka annak, hogy Blüchert elküldte Urgali állomására. A marsall eltávolítása után kiderült, hogy

Sztalinnak még további tervei is vannak Blücher kiirtására.

A legvéresebb kezű GPU ügynököket küldték el Blücher állomáshelyére s ezek a marsall minden lépését megfigyelték. Beavatottak szerint

Blücher jóformán a szovjet kémek foglya volt.

Mindezek az intézkedések azonban nem vezettek célra, mert a marsall parancsnoksága alá tartozó legénység ismét csak megszerette és rajongott érte.

Lehet, hogy ez a rajongás, amellyel Blüchert katonái körülvették, bizonyos tekintetben a Blücher személyét övező rejtelmességnek is tudható be. Köztudomású a szovjetben, hogy a vörös marsallt nem hívják Blüchernek. A szovjet más hatalmasságairól tudják, hogy milyen nevet viseltek azelőtt, de Blücherről ezt megállapítani senkisé tudja.

Azt sem tudják honnan származik, hol született és hogy azelőtt hol tartózkodott.

A szovjet generálisai tudják, hogy havonként a Kremlben összehívott marsall-összejöveteleken, amelyeken Sztalin elnököt és amelyekre a legtávolabbi tartományokból is rendszeresen megjelentek a vezénylő tábornokok,

Blücher mindenkor hiányzott.

Az ő széke üres maradt és valahányszor Sztalin belépett a tanácskozó terembe, azonnal erre az üres székre pillantott. Az összegyűlt tábornokok megfigyelték, hogy ilyenkor rosszalólag vont össze a szemöldökét és a szeme félelmetesen villongott. Az agyában gomolygó gondolatokat azonban soha egyetlen egy szóval sem árulta el.

Általában

nem hiszik, Blüchert tényleg utólrta volna Sztalin tisztogatási dühe.

Meglehet, hogy a Blücherrel kapcsolatos hírek mögött, valamely újabb szovjet taktika húzódik meg. Semmiesetre sincs azonban kizárva, hogy Sztalinnak mégis sikerült féltelen féltékenységét Blücherrel szemben is kielégítenie.

Akik eddig a politikai perekben elhullottak, azok mind Sztalin ellenfelei voltak.

Londonban Blücher halálát csak azóta hiszik el — amióta a londoni szovjet követség főtisztviselője a marsall halálhírét megcáfolta.

Világhírű német hegedűművész nő férjének tragikus halála

Berlin. Csütörtökön délután óriási részvét mellett temették el a mariendorfi temetőben dr. Krieger Kálmánt, Linz Márta európai hírű hegedűművész nő férjét. Krieger Kálmán dr. temetésén a német propagandaügyi minisztérium képviselőin kívül jelen voltak a művészvilág, valamint a társadalmi élet kiválóságainak képviselői is. Krieger dr. váratlan elhunytát autókatasztrófa idézte elő. Néhány héttel ezelőtt ugyanis autóbaleset érte. Annak idején azonban úgy látszott, hogy csak könnyebb természetű sérüléseket szenvedett. Beszállították az erfurti kórházba, ahol azonban váratlan komplikáció állt be és a beteg szervezete nem tudott megbirkózni a súlyosra fordult bajjal és kínos szenvedés után meghalt.

URANIA 5, 7.15 és 9.15 órakor. Tel.: 12-32

Mindent elsőprő nevető-orkán kiséri utjukon

Stan és Bran

legújabb slágervígjátékát

Ujjé, hegyekben nagyszerű

Győzdék meg! Legolcsóbb férfiruha, fiuruha, borkabát, télikabát különlegességek

MUZZSAY JÓZSEF

cégnevel Arad,
a színházzal szemben

BESZÉLŐ BORJUK

A Páris közelében lévő Ferrieres le Buissonban csoda készül. Mark Simonet botanikus és biológus, az élet rejtelmének kutatója, laboratóriumában azon fáradozik, hogy „állatokat ruházzon fel emberi tulajdonságokkal”. Allitóltag beszélő lovak és gondolkodó növények készülnek a csodálatos laboratóriumában s ezzel olyan meglepetések válnak valószínűvé, amelyeknek még csak kutatásáért is máglyahalál várt volna néhány száz évvel ezelőtt a vakmerőre, aki az ördögösség vádját semmiképpen nem háríthatta volna el magától.

Manapság már nem büntetik halálal sem a kísérletezést, sem a valamikor csodaként ható felfedezéseket, pedig minden okunk meg van arra, hogy minden ujonnan ránszakadó „korszakalkotó felfedezést”, ha nem is az egykori babonás félelemmel, — de szorongó aggodalmaskodással fogadjunk. Egyre tisztábban él bennünk a sejtés, hogy a huszadik század nagy válságaiért, korunk vajdásáért a felelősség csak az emberi agyat, ezt a mohó és nagyszerűen telhetetlen, csodálatosan sokrétű szervet terheli. Mert bizonyos esetekben évfizetekkel, sőt talán századokkal megelőzte önmagát. Helyesebben szürkébb, átlagszámba menő testvéreit, a mindennapi életben élő agyvelőket. Az emberi tudás — és elsősorban a műszaki tudás, amelynek rohamos kiteljesedése az élet minden vonatkozásában éreztette és érezteti hatásait, — váratlan hírtelenséggel nagykorúsította a kultúremberiséget, amely ezer vonatkozásban felkészülten fogadta a szédítő, izgalmas lendületet.

Most azután az a kiszámíthatatlan lehetőség fenyeget, — mert határozottan ez a leghelyesebb kifejezés: fenyeget, — hogy új, retentő csoda teljesebbé be rajtunk. Az állatok beszélni, a növények gondolkodni kezdenek. Elgondolni is szörnyű, megélni pedig szinte tragikus lenne, hogy a teremtés koronájának rabszolgái, állatok és növények hanghoz, értelmes emberi gondolathoz jussanak s pánasszal, vádló szavakkal álljanak elő az évezredek kizsákmányolás megalázásával után. Mit mondhatnának nekünk a szópósborkjuk, ezek a vágóhidra hurcolt állatgyermek, mi mondanivalójuk lehet az emberek számára a virágoknak és növényeknek s az egész, rajunk kívül hallgatásra kárhoztatott természet miféle szavakat találhat majd velünk szemben, ellenünk?

Az emberi agy szabadjára engedve, magának kijelölt utakon igyekszik megközelíteni azokat a titkokat, amelyek még megbolygathatatlanok látszanak és amelyek mögött talán éppen az emberi agy, az emberi szervezet, az egész véletlenül uralomra került emberállat hatalmának halálos ítélete lappang. Hát nem vagyunk így is elegenden a tusakodáshoz, a harchoz, a zagyva klabáláshoz? Uj vendégeket kell hívunk állandóan egymás elől elkaparintott, nem túlságosan bőséges lakománkhoz, olyan vendégeket, akik talán rövidesen házigazdáinkká lehetnek? Nincs elég átok rajtunk, nem maradt elég teher az ígán, amely az emberiség millióinak nyakát törí s fel akarjuk szabadítani rabszolgáinkat, akik számunkra a lét és nemlét kérdését jelentik? Vagy csupán a gondolat színes játékának fényűzését engedjük meg magunknak akkor, amikor sejtelmünk sincs róla, hogy ez a játék mikor válik valóssá?

De talán csak rövidlátásunk okozza ezt a féltelmet, ezt a nyugtalan aggodalmaskodást. Lehet, hogy a természet ellenállhatatlanul érvényesülő rendje gondoskodik arról, hogy laboratóriumaink hatalmas, a gondolat és a szó hatalmával felfegyverzett, nálunk erősebb és szaporább ellenségeket termeljenek ki. És ezzel egységbe foglalják az emberi erők szertehulló tényezőit. Nem lehetetlen, hogy amikor majd tudatossá válik az emberi szóval szóló hangos vádaskodás és dühkitörés nyo-

mán, milyen ellenséges világ közepén éljük a magunk egymás ellen kiélezett játékokait. Lehet.

A valóság azonban pillanatnyilag nem a távoli lehetőségekben nyer kifejezést. A valóság az a franciaországi laboratórium, amelyben — akár sikerrel, akár siker nélkül, — életünk és életcéljaink egyenes vonalától meredeken eltérő elképzelések megvalósításán fáradozik egy Ember. Igen, így fest a huszadik század áltudományosságának valósága, így, ahogyan ezt a párisi környéki élet-tani kutatások beigért varázslata megmutatja. Cél-talanul és tultengve ostromoljuk a lehetetlenségeket és ugyanekkor elhanyagoljuk a lehetőségeket, pedig ezek bőségesen kínálkoznak mindannyiunk java érdekében. Lehet és valószínű, hogy az emberiség fejlődésének útja elvezet majd a beszélő állatokhoz és ténylegesen kikerülhetetlenül kitermeli majd a gondolkodó növényeket, de valljuk be

őszintén, ezidőszert semmi, de semmi szükségünk sincs tagoltbeszédű lovakra és arra, hogy a virág emberi gondolatoktól terhesen terjessze illatát és teljesítse színnel, illattal, édes mézzel pompázva a természet törvényeit. Higyje el, Monsieur Mark Simonet, hogy a szaporulatviszaféjlődéssel küzdő francia nép, a szaporulatemelkedés fokozódó nyilvánulása miatt küzdő Németország, a szaporulatolások, a határait erősítő svájciak, meg az éhező embermilliók számára sokkal nagyobb és fontosabb probléma a néma szarvasmarha tömegek és gondolat nélküli buzamennyiségek beszerzése, megfelelő elosztása, vagy ipari termékeknek elhelyezése és a piacok megszervezése, mint az Ő kisértetiesen időszerűtlen, sötét rejtelmekkel teljes és mindezekért jellegzetesen huszadik századbeli tudományos kísérletezése...

BALLA KÁROLY

SZVETTER pullovert, costumeót reklámárban **Bogyó**-nál, str. 1. pár napig nagyon olcsó vásárolhat

Feltűnéstkelő előadás Kolozsváron a titokzatos Lawrence angol ezredesről

Jeruzsálem és Cyprus volt angol kormányzója a keleti legendák európai hősről

A kolozsvári akadémiai kollégium egyik korszerűen berendezett, rejtett világitású előadótermében Sir Ronald Storrs, Jeruzsálem és Cyprus volt kormányzója, a természet zsufolóság megítélő közönség előtt előadást tartott Lawrence ezredes „Arabia koronázatlan királyának” életéről. Sir Ronald Storrs annak idején szoros baráti kapcsolatok fűzték Lawrence ezredeshez és egyike volt azoknak, akik a különös férfi személyéhez legközelebb ferköztek.

Jeruzsálem és Cyprus volt kormányzóját, aki az előadás megtartására érkezett Kolozsvárra Hanzu tábornok királyi helytartó látta vendégül szükkörű ebédén. Sir Storrs gépkocsin bejárta Kolozsvárt, fogadta a sajtó képviselőit, azonban a feltett kérdésekre, amelyek jórészt Lawrence ezredes iránti érdeklődést tartalmaztak, nem válaszolt, mindössze figyelmébe ajánlotta mindenkinek „Orientations” („Tájékoztatók”) című könyvét, amelynek első két fejezetét Lawrence ezredesnek szentelte.

Az esti előadáson már sokkal részletesebben beszélt a legendás hírű Lawrence-ról. Beszédét az 1914-es idők felidézésével kezdte, amikor Kitchenier lord mellett Kairóban diplomáciai szolgálatot teljesített. Érdekes beszámolóit nyújtott arról, miként igyekeztek az arabok segítségét megnyerni az Arabia északi részén beözönlő török csapatok ellen. Itt kapcsolódott bele elbeszélésébe Lawrence ezredes személye. Ennek a rendkívüli embernek kivételes módon sikerült megnyernie a sivatag fiainak bizalmát. Lawrence egyetemi hallgató korában ösztöndíjjal került az Eufrates partjára, hogy ott régészeti tanulmányokat folytasson, később azonban az „Intelligence Service” szolgálataiba lépett.

Lawrence népszerűségének titka az volt, hogy vas-energiával tulszárnyalta az arabok csodálatráméltó fizikai teljesítményeit.

Kétszer olyan hosszú ideig vágatott teveháton, kétszer olyan hosszú utat tett meg mezitláb a forró homokon, mint az arabok. Ezért bálványozták és állandóan nyolcvan arabból álló testőrség védte életét.

Mint köztudomású Lawrence halála után változatlanul legendák keringtek a nagyszerű politikai szervezőről és még sokáig tartotta magát a hit, hogy Lawrence még él.

Az olasz—abesszini háború idején azt híresztelték, hogy Lawrence ezredes az abesszinek oldalán harcol az olaszok ellen.

Sir Ronald Storrs a leghatározottabban állította előadásában, hogy — sajnos — Lawrence halála hoz semmi kétség sem férhet, mert 1935-ben motorkerékpár szerencsétlenség érte, s ekkor életét veszítette.

— Ha élne azután a szerencsétlenség után — mondotta Sir Storrs — most vak, néma és béna lenne.

Érdekes képet adott Sir Storrs Lawrence ki-nézéséről. Megemlítette többek között, hogy

az ezredes alacsony termetű férfi volt és az angol egyenruhával örökké bajlódott, mert nem „feszültek” rajta.

A latin és a görög nyelvet szerette, Bach fugáit, Beethoven és Wagner szerzeményeiért lelkesedett. Sokoldalú ember volt, kiváló diplomata, kitűnő technikus, motorkerékpárját állandóan tökéletesítette találmányaival.

Visszautasította Sir Storrs, mintha Lawrence nőgyűlölő lett volna,

de csupán azok a nők érdekelték, akik nem voltak üresek és célszerű dolgokkal foglalkoztak. Kitűnő barát volt és egyben háromszáz kilométert motorkerékpározott, azért, hogy Sir Storrs-tól, aki elutazott, bucsút vegyen. Az előadó végül felolvasta Lawrence hozzá intézett legutolsó levelét, amelyet „Béke mindenkinek” szavakkal fejezett be.

A volt kormányzót érdekes és lebilincselő előadása után lelkesen ünnepelte a kolozsvári közönség.

A bokszei Pantea Erzsébet a sumatrai „koponyavadászok” között

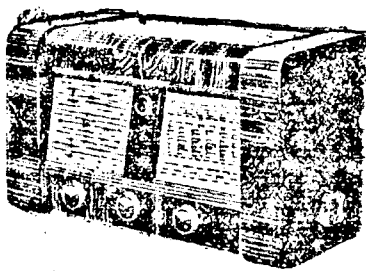
Budapestről jelentik: Az aradmegyei Bokszei községből származott el Pantea Erzsébet, aki most tért vissza a magyar fővárosba az óceánparti trópusi szigetektől: Szumatrától, Jáváról és Celebeszről Pantea Erzsébet hét esztendővel ezelőtt jelentkezett az Údvhadseregbe, ahol befogadták és levitték keletre. A legutóbbi időt a leprások között mint ápoló és oktató töltötte Pantungban és a fejedéssz benszüllött törzsek között Torandban, Közép-Celebes szigetén. Pantea Erzsébet Európába való visszatérése után többször nyilvánosan is beszámolt rendkívüli élményeiről, így legutóbb Budapesten a református misszió rendezésében megtartott előadása alkalmával tárta fel a benszüllött és a világtól elzárt leprások életét. Pantea Erzsébet a közeljövőben továbbutazik Berlinbe, ahonnan Hollandiába, majd Keletindia, onnan is tovább, Szumatrába tér vissza.

Megérkeztek a legújabb 1938—39. típusú világslager rádiók 500 drb. csodásabbnál csodásabb rádió közül választhat Az összes világmárkák raktáron

Kedvező részletfizetéses feltételeinkkel mindenkit kielégítünk. **Allandó rádió-kiállítás**

Minden kötelezettség nélkül szívesen állunk b. rendelkezésükre.

HAMMER ZSIGMOND és FIA Arad, Bulev. Regelo Ferdinand 27. Telefon 18-47.

Kalmár József

rádió- és electro-technikai vállalat
Strada Bratianu 1. szám alatt. Telefon 11-10.

A világ legnagyobb
rádiói, 1938-1939
tipusok állandóan
raktáron.

Minerva, Zerdik, Columbia, Helium

világmarkák
kedvező
részlet-
fizetésre
kaphatók.

Engedélyezték a filmek feliratainak és plakátjainak kisebbségi nyelvű szövegezését is

**A plakátokra vonatkozó rendelkezés
már meg is érkezett Aradra**

A utóbbi esztendőben — mint ismeretes, — tilos volt a kisebbségek nyelvén írt filmfeliratok használata és az ilyenmű plakátok kifüggesztése. Az illetékes minisztérium rendelkezésének értelmében eltűntek a filmekről a magyar nyelvű magyarázó filmfeliratok. — Ez a rendelkezés különösen a mozi tulajdonosokat sújtotta erősen, hiszen a mozi előadások látogatóinak jórésze, — különösen az erdélyi és bánáti részen, — nem érthette meg tökéletesen az elsőtítt terem meséjét... Értelmetlenül bámulták a mozi előadást, mert az idegen nyelven beszélő színészt eddig csak a magyarázó feliratokból értették meg. A rendelkezés letörölte a filmekről a magyar, német filmfeliratokat, s ez maga után vonta a mozilátogatók számának csökkenését.

Mintegy két esztendeje folyik e kérdés körül a tárgyalás, amelynek során úgy az illetékes állami tényezők, mint a filmgyárosok és mozi tulajdonosok is kifejtették szempontjaikat. A belügyminisztérium propagandaügyi osztálya most választott a mozi tulajdonosoknak a filmplakátok és filmfeliratok ügyében intézett beadványára. A döntés szerint a filmszínházak falragaszain a darabcímet a kisebbségek nyelvén is lehet nyomtatni. De a román szövegnél kisebb betűvel és a plakát szövege csakis román nyelvű lehet. Egy bucurești jelentés szerint a filmfeliratoknál is alkalmazni lehet a kisebbségi nyelvű feliratokat.

E jelentés szerint a belügyminisztérium propagandaügyi osztálya most közölte a választását a beadványra, amit a mozi tulajdonosai nyújtottak be a filmplakátok és a filmfeliratok kisebbségi nyelvhasználati ügyében. A döntés szerint a filmplakátokon használható a magyar, német vagy orosz kisebbségi nyelv. A filmek címei ezen a nyelveken is szerepelhetnek, azonban kisebb betűvel, mint a román cím. A plakát többi szövege román nyelvű kell, hogy legyen. A filmfeliratokra vonatkozólag a döntés úgy szól, hogy a tartalom szövege lehet kisebbségi nyelven írott is, de ugyan-

akkor a román feliratnak is ugyanolyan terjedelemben szerepelni kell. A moziplakátokra vonatkozó módosítás a színházi előadások plakátjaira is vonatkozik.

Az Aradi Közlöny munkatársa e kéréssel kapcsolatban érdeklődött az aradi mozik igazgatójánál, amelyek egyöntetűleg a következő választ adták:

Néhány nappal ezelőtt kaptuk meg az ONT. 138-1938-as számú, október 15-ikén kelt átiratát, amelyben értesítettek, hogy a falragaszokon kisebb betűtípussal feltüntethető a film magyar címe is. E rendelkezés értelmében a legutóbbi filmünk falragaszán már magyar nyelven is kinyomtattuk a címet. — A magyar nyelvű filmszövegekre vonat-

kozólag — sajnos, — még nem jött semmi értesítés. Már annakidején is kértük az illetékes hatóságokat, hogy vonják vissza a rendelkezést, mert ezzel súlyos károkat okoznak a mozi tulajdonosoknak. Mintegy 50-60 százalékkal csökkent a mozik látogatottsága! Az illetékesek nem kezelték ellenszenvvel az ügyet, mert megértették, hogy a mozik létkérdése függ e kérdéstől.

— Tudomásunk szerint — fejezték be a nyilatkozatot — dr. Silviu Dragomir kisebbségi kormánybiztoshoz is benyújtottak egy folyamódványt, amelyben teljes részletességgel feltárták az ügyet. A beadványt hosszas tanulmányozás tárgyává tette a kisebbségi kormánybiztos.

A körkérdésekből tenát kétségtelenül kiderül, hogy Aradra semmiféle hivatalos értesítés nem érkezett a kisebbségek nyelvén írt filmmagyarázó feliratokra vonatkozólag. A mozi tulajdonosok is csak a sajtó útján értesültek az örvendetes rendelkezésről, amey nem csak a magyar és német anyanyelvű tömegek, hanem az állam érdekeit is szolgálja: hiszen a filmszínházak forgalmának fellendülése az állami jegyadókából befolyó jövedelem gyarapodását is jelenti.

A váradai Ügyvédi Kamara

nem kívánja a numerus clausus bevezetését

Az egész ország ügyvédtársadalmát élénken foglalkoztatja az új ügyvédtörvény javaslat. A nagyváradai Ügyvédi Kamara választmányának tegnapi esti ülésén foglalkozott a javaslatról s az ülésen részletesen megvitatták azokat a pontokat, amelyek az ügyvédi kar érdekeit érintik.

Az új törvénytervezet több igen fontos rendelkezést tartalmaz. Elsősorban is a zárt szám, numerus clausus bevezetését tervezi és ennek határidejét 1943. január elsejében állapítja meg. Így tehát az eddig be nem iratko-

zott ügyvédjelöltek, vagy azok az ügyvédek, akik még az ősz folyamán iratkoznának be a Kamarákba, nem esnének a rendelkezés alá. A tervezet etnikai osztályozást is tervez külön a régi királyság területén élő s külön az erdélyi és bánáti ügyvédek részére. A nagyváradai Ügyvédi Kamara választmány

ezt a rendelkezést későinek tartja és nem tartja célravezetőnek.

Egy másik igen fontos rendelkezés a készülő ügyvédtörvénynek, hogy az ügyvédek között is fokozatok bevezetését javasolja. Eszerint 1-10 évi gyakorlattal rendelkező ügyvédek csak a járásbíró előtt tárgyalhatnak. A 10-15 évi gyakorlattal rendelkező ügyvédek a törvényszékek és a táblák előtt tárgyalhatnak, míg az ennél több gyakorlati évvel rendelkezők a semmitörzsek, illetve a felsőbb igazságszervi fórumok előtt. Az egyik fokozatból a másikba csak vizsga sikeres letétele után juthatnak. A nagyváradai ügyvédi kamara választmány szerint nagy kérdés, hogy nem vonatkozik-e ez a rendelkezés a már gyakorlatot folytató ügyvédekre is. Éppen ezért

ezt élesen ellenzi a Kamara választmány. A választmány állásfoglalása a szerzett jogok tiszteletben tartását követeli s legfeljebb csak azzal a módosítással fogadja el a tervezetet, hogy az ügyvédek az első öt év alatt csak a járásbíró előtt tárgyalhassanak.

Értesülésünk szerint a kisebbségi ügyvédek memorandumát

megküldték dr. Gyártás Elemérnek és dr. Willer Józsefnek is, hogy azt juttassák el Dragomir Silviu dr. kisebbségi fő kormánybiztoshoz is.

Éjszakai betörésekre járt a kettős életű törvényszéki elnök

Nagykikinda. Az egész város közönsége annak a leleplezésnek a hatása alatt áll, amely egy kettőséletű, nyugalmazott állami tisztviselő bűncselekményeit fedte fel a nagy nyilvánosság előtt.

A köztisztviselőben álló idős ur nappal, mint nyugalmazott állami tisztviselő csendes, visszavonult életet élt, éjjel azonban álkulcsos betörő volt. A nyugalmazott állami tisztviselő a városi bérházban lakott és itt egy idő óta sorozatos betörések, lopások történtek.

A betörő mindenkor álkulccsal hatolt be és munkáját oly körültekintéssel végezte, hogy még ujjlenyomat sem maradt utána, miután minden esetben gummikesztyűvel dolgozott. Legutóbb Jovanovics Iliá dús gazdag kereskedő lakásába surrant be a titokzatos éjszakai látogató és onnan 20.000 dinárt lopott el. A nyomozás szálai Adamovics Szredoje gazdag, nyugalmazott nagykikindai törvényszéki tanácselnök lakásába vezettek. A detektíveknek az volt a feltevésiük, hogy Adamovics valamelyik alkalmazottja, vagy azzal összeköttetésben álló egyén követte el a betöréseket. Amikor azonban a nyomozás szélesebb keretek között odáig jutott, hogy házkutatást tartottak, az elegáns, ötszobás lakás éléskamrájában betörőszerszámokat fedeztek fel.

Ezeket friss karcolások és kopások voltak. A személyzet kétségbeesetten tagadott, mire a nyomozó hatóságok a lakás többi ré-

szét is átkutatták. Ekkor megtalálták azokat a bűnjelöket, amelyek kétségtelenné tették, hogy maga a nyugalmazott tanácselnök a betörő. Adamovics ekkor megjelent Jovanovics lakásán és bevallotta, hogy valóban ő törte fel lakását. Beismerte, hogy másfél év óta különös lelki kényszer alatt kettős életet élt. Nappal klubokba és társaságokba járt, ha pedig leszállt az est, magához vette az álkulcsokat és végrehajtotta betöréseit. Mintegy 80-100.000 dinár értékű tárgyat és készpénzt lopkodott össze. Ezt hiánytalanul megtalálták lakásán, ami azt bizonyítja, hogy nem anyagi okok vezették.

A leleplezés után Adamovics egy újvidéki szanatóriumba vonult vissza, a törvényszéki orvosszakértők azonban megállapították, hogy semmiféle beszámíthatóságot gátló betegségben nem szenved s ezért letartóztatták.

A gyönyörű, csengőhangú **Hansi Knotek** és a daliás szivrabló **Viktor Staal** szin pompás alakításában

Megváltó szerelem (Waldwintei)

Egy mennyegző után csalódott fiatalasszony szenvedése és megváltása.

Paul Keller 1.200.000 példányban megjelent, fordulatokban gazdag regénye

Premier ma!

5, 7.15 és 9.15 órakor CENTRAL

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre . . . 420 . . . || Egy hónapra 70 . . .

Viaszból készült fantom

Egy Thesiger nevű özvegyasszony, a batáviai botanikus kert felügyelője most ünnepelte hatvanadik születésnapját. Az ünnepségre igen előkelő személyeket hívtott meg, de ezeken kívül hivatalosan is megjelentek lakásán az összes ottlakó újságírók és fotóriporterek, mert Thesiger asszony egy-egy ilyen családi ünnepsége az egész Sunda-szigeteken nagy szenzációt jelent. A közérdeklődés központjában egy viaszbábu áll.

Röviddel a világháború kitörése előtt kellett volna megtörténnie Thesiger asszony esküvőjének az indoknival francia gyarmat egyik őrnagyával. Az őrnagyot azonban hirtelen behajózták, elszállították az európai harc-terekre, ahol el is esett. Menyasszonya nem bírta be-nyugodni ebbe a veszteségbe. Londonba utazott, ahol viaszból elkészíttette az őrnagy pontos mását, életnagyságban és hazatérvén, minden egyes életmegnyilvánulását ezzel a viaszbábúval kötötte össze. A bábu ott áll az özvegy étkezőasztalánál és mindenütt a házban, sőt kikocsizások alkalmával, még a kocsiban is. A mostani családi ünnepségen a viaszbábu természetesen ismét az asztalánál foglalt helyet, de nem tudni miért, annyira lönkrement állapotban volt, hogy a tolongó újságírók, amikor meglógták a székét, a bábu a földre esett és szét tört. Másnap reggel Thesiger asszonyt holtan talál-ták lakásában: a szerencsétlen nő megmérgezte magát.

— **IDŐJÓSLAT.** Felhős idő és a hőmérséklet emelkedése várható.

— **ZÜRICH TÖZSZEZÁRLAT:** Páris 11.77 és egynegyed, London 21.04 és háromnegyed, Newyork 44.50, Brüsszel 74.50, Milánó 23.20, Amszterdam 239.80, Berlin 176.50, Szófia 540, Prága 15.12 és fél, Varsó 82.75, Belgrád 10, București 3.25.

— Glondys evangélikus püspök kihallgatása a kormány elnökénél. Bucurestiből jelentik: Miron Cristea dr. pátriárka-miniszterelnök ma kihallgatáson fogadta Glondys evangélikus püspököt, Hans Otto Roth dr. volt képviselőt és Lapedatut, a szenátus volt elnökét.

— **UJ MAGYAR MINISZTERELNÖKSÉGI ALLAMTITKÁR.** Budapestről jelentik: A magyar kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére báró vajai Vay Lászlót miniszterelnökségi államtitkárrá nevezte ki.

— **Schuschnigg beteg.** Berlinből jelentik: A Havasügynökség jelentése szerint jól tájékozott német körökben kijelentik, hogy azok a hírek, amelyek szerint Hitler kancellár meglátogatta Schuschniggot, valószínűleg mutatkoznak annál is inkább, mivel a volt osztrák kancellár beteg és egészségi állapota nem engedi meg, hogy orvosain kívül bárki felkereshesse.

— **ATATURK ÉLNI AKAR . . .** A török lapok megírják, hogy Atatürk köztársasági elnök állapota állandóan öröndetesen javul. Legutóbb, amikor reggel felébredt, egy pohár citrom-szörpöt kért és amikor az üdítő italt megitta, kijelentette: „Jobban érzem magam . . .” Ezután magához kéretté a miniszterelnököt, akitől megkérdezte: „Azt hiszik, hogy meghalok? — majd hozzáfűzte: „Nem halok meg. Élni fogok!”

— **HITLER NIKOLSBURGBAN.** Berlinből jelentik: Hitler birodalmi vezér csütörtökön látogatást tett Nikolsburg és Laaba városokban, ahol a lakosság nagy lelkesedéssel fogadta.

— **Hatalmas sikerű volt a női repülőknél a királygyakorlatokon.** Bucurestiből jelenik a Rador: A lezajlott királygyakorlatok alkalmával váratlan és kiváló eredményeket értek el az azon résztvevő női repülők. Hivatalos körök leszögezik, hogy a légi gyakorlatokon résztvevő repülőknél kitűnően viselkedtek és eredményeik becsületére válnak az egész ország asszonyainak. Az általánosan kialakult illetékes vélemény az, hogy a női pilóták éppen olyan tehetségeseknek s alkalmasoknak bizonyultak, mint férfi katonáik.

— **Büntetések és figyelmeztetések a nemzeti munka védelmére szóló törvény alkalmazásának elmulasztása címén.** Bucurestiből jelentik: Bungettanu tanár előnkénti ülésezett a nemzeti munka védelméről szóló törvény alkalmazására és keresztülvételére alakított bizottság. Számos bírságot alkalmaztak és több figyelmeztetést küldtek olyan vállalatoknak, amelyeknél nem alkalmazták a törvény intézkedéseit.

— **KÉT RÉSZRE OSZTOTTÁK A KELETI SZOVJET-HADERŐT.** Moszkvából jelentik: Hivatalos jelentés szerint a távolkeleti szovjet-haderőt a népbiztosok tanácsa két részre osztotta és az egyik rész élére Cern vezérőrnagyot, míg a másik élére Korev táborokot állította. Ez a hír megerősíti azt, hogy Blücher tábornagy megszűnt főparancsnok lenni.

Négyszögletes tojás, áramvonalas pulyka, tömény dió!..

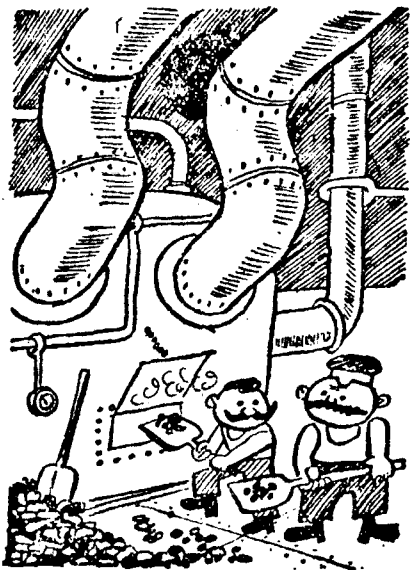
Newyorkból jelentik: Az Egyesült-Államok földművelésügyi minisztériumának kísérleti állomása hosszú kutatás után megvalósította a négyszögletes tojás elméletét. A tyukok mérsékelt szegény táplálékot kapnak, ennek következtében majdnem teljesen héjitalan tojást tojnak; ezt aztán négyszögletes öntőformába sajtolva, kéregképző anyaggal vonják be. A négyszögletes tojás könnyebben csomagolható és szállítható és alkalmasabb a kereskedelmi forgalomra. Ugyancsak sikerült a kísérleti állomásnak hosszabb keresztezés útján áramvonalas pulykát kitenyészteni, amelynek rövid nyaka és lábai és laposabb mellcsontjai vannak, ezért könnyebben belefér az amerikai átlagháztartás kis sütőjébe. Másik amerikai vívmány a „tömény dinnye”, orosz és dzsial dinnyefajok keresztezéséből kitermelt magas cukortartalmu, de apró alakú dinnye, amely a legkisebb hűtőszekrényben is elfér.

— **Csak 1900-ig visszamenőleg vizsgálják felül a katonai szolgálat alól felmentett polgárokat.** Bucurestiből jelentik: Illetékes helyen közlik, hogy az orvosilag felmentett hadkötelesek felülvizsgálata csakis az 1922-es — 1937-es korosztálybeliekre vonatkozik. Azokat, akik 1900 előtt születtek, nem rendelik felülvizsgálatra.

— **Az aradi ágostai hitvallású evangélikus egyházközség folyó évi október hó 30-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel a szokott ünnepélyességgel és Isten iránti hálával emlékezik meg nagy reformátorának, a keresztyén hit hősenek, Luther Márton dr.-nak fellépéséről és diadalmas küzdelméről.** A reformáció-emlékünnepegy sorrendje: 1. Gyülekezeti előének: 254. számú ének összes versei. 2. Igeolvasás és ima. 3. Apostol. Sántha Károly verse. Szaválja: Abaffy Endre. 4. Caro mio ben. Orgonakisérettel énekli: Bakó Lászlóné. 5. Luther. Vojtkó Pál verse. Szaválja Hudy Mária. 6. Orgonaszóló. Előadja: Fischer Ernő zenetanár. 7. Ünnepi beszédet tart Dénes Béla lelkész. 8. „Diligis Me?” Ábrányi Emil verse. Szaválja: Kovács Ilus. 9. Záróima. 10. Záróének. 256. sz. ének 1., 2., 3. versei.

— **Érdekes könyv a szudéta-problémáról.** Két héttel ezelőtt hagyta el a sajtót a temesvári piacon Szimonisz Henrik, temesvári ismert hírlapíró könyve, mely az annyira az érdeklődés központjában álló szudétanémet-problémával foglalkozik. A könyv címe: „A gyújtópont” és ebben Szimonisz Henrik őszinte és minden kerdőzés nélkül megírja a szudétavidéken tapasztaltakat. A szerző egy hónapot töltött ezen a vidéken és így minden egyes sora igen érdekes.

Egy „Deutschland“-vice

— **Ne fúts olyan erősen, Hans, mert a fedélzet ugyanis lángokban áll . . .**

— **UJ RÁDIÓELŐFIZETÉSI DIJAK.** Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium 1939. január 1-1 hatálylyal a rádiókészülékek használatára új előfizetési díjazást léptet élebe. Eszerint a kristályos-készülékek előfizetési díja, tekintet nélkül a használat helyére, évi 360 lei. A lámpásos készülékek otthon, iskolában, állami szanatóriumokban, kórházakban, kulturális helyekben, tanácstermekben, kaszárnyákban, börtönökben és járműveken való használatát után évi 780 lei fizetendő.

— **Kiállítást rendez Bucurestiben a „Kraft durch Freude” német munkásszervezet.** Bucurestiből jelentik: A nemrégiben Romániában járt dr. Ley, a német munkásfront vezére, megegyezett az illetékes román körökkel a német munkásoknak a „Kraft durch Freude” nevű szervezete bucuresti-i kiállításának megrendezése tárgyában. A kiállítást a „II. Carol király” nemzeti parkban tartják meg a jövő évi bucuresti-i hónap kiállításainak keretében. A kiállítás céljaira új épületeket emelnek, melyeknek építési költségeit a német munkásszervezet fedezi.

— **Szobrot kap Aradon Russu Sirianu, Stănescu és Gh. Popa.** Aradon már régebben mozgalom indult meg, hogy Ioan Russu-Sirianu, Mircea Stănescu és tövisi Gheorghe Popa emlékéért három szoborral örökítsék meg. Az előkészítő munkálatok eredménnyel jártak és a három szobormű elkészítésével Radu Moga tanárt, aki szobrászművész, bízták meg. A három szobrot a december elsején nemzeti ünnep alkalmából leplezik le.

— **Halálozás.** Sényi Vera, néhai Sényi (Seidner) Miklós és úrményesi Hirsch Margit leánya hosszú szenvedés után Párisban elhunyt. Sényi Vera temetése hétfőn délután folyt le Párisban. Az elhunyt unokája volt néhai Seidner Bernátnak.

— **TIZEZER SZERELMES LEVELET, KÜLDTEK A KINAI GÉSAK A HARCOLO KATONÁKNAK.** Sanghaiból jelentik: Chunking kínai város teaházainak gésái elhatározták, hogy a harctéren küzdő katonáknak tizezer szerelmes levelet küldenek harci kedvük feltüzeltésére. Miután a gésák nem tudnak írni, újsághirdetés útján önkéntes íródeákokat kerestek. Mivel bőven akadnak jelentkezők, megkezdődött a szokatlan levelezés. Mindegyik levél szövege különböző, pusztán az a közös vezérmotívumuk, hogy a szép gésák a harctéren teljesített hőstettekkel egyenlő arányban álló vonalmat ígérnek a harcosoknak. A tizezer levelet a kínai nemzeti ellenállási bizottság chunkingi osztálya vette át és osztja szét a katonák között.

— **Az Aradi Polgári Lövész Egylet** pénteken este fél 8 órakor rendkívüli közgyűlést tart az egylet ligetben levő klubhelyiségében. A fontos ügyekre való tekintettel Nedelcu Nicolae dr. városi főügyész az egylet elnöke kéri a tagok pontos megjelenését.

— **A FOGTECHNIKUSOK KÖTELESEK FELVÉTELÜKET KÉRNI AZ ORVOSKAMARÁBA.** A közegészségügyi törvény értelmében a fogtechnikusok kötelesek felvételüket kérni az orvoskamarába. Az orvoskamara 1938. november 15-ig külön osztályt állítanak fel a fogtechnikusok részére és ezek haladék talanul tartoznak megfelelően felszerelt kérvényeket benyújtani. A kérvényhez a következő okmányokat kell mellékelni: születési bizonyítvány, állampolgárság, katonai igazolvány, iskolai bizonyítványok, oklevél. Ezenkívül két aláírt fényképet is csatolni kell. A felvételek december 15-ig megtörténnék és ezer idő után egyetlen fogtechnikus sem folytathat gyakorlatot, ha nem tagja az orvoskamarának.

— **Áramszünetelés.** A villanytelep igazgatósága értesíti a nb. fogyasztó közönséget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt f. hó 30-án, vasárnap, kedvező idő esetén az áramszolgáltatás szünetelni fog reggel 8 órától délután 4 óráig a Calea Romanilor, Malul Muresului, Calea Saguna, V. Stroescu, M. Eminescu, Piața Catedralii, Metianu, Piața Avram Iancu és ezen utcák által bezárt részeken, valamint Pernyáiban.

— **„Fényársalt” egy stráfkocsi egy luxusautót** Csütörtökön este 7 óra tájban szokatlan közlekedési bal-est történt Aradon. Az egyik tüzfát szállító kőlovas stráfkocsit „fényársalt” az Astra-gyár 135-ös rendszámu luxusautóját. A teherkocsi a Gheorghe Popa-uccából szabályos oldalon kanyarodott ki a Horia-ucca felé, amikor az utkereszteződésnél a két jármű összeköszaladt. Schüller Andor, a luxusautó vezetője, aki ugyancsak betartotta a forgalmi rendszabályokat, fényjelekkel figyelmeztette az ellenkező irányból érkező tüzfát szállító kocsit, hogy befordul az uccába. Az esőtől sikos talajon azonban a járműveket nem sikerült kellő időben megállítani és ennek következtében megtörtént a karambol. A teherkocsi rudja az autó egyik üvegtáblájába furdott és egy részen felszakította az autó borbélyát is. A kocsi rudja a betört ablakon keresztül a kocsi belsejébe furdott és szerencsés véletlennek tudható be, hogy a volán mellett ülő sofőrt nem sebesítette meg a kocsi rudja. Az érdeklődők nagy tá-bora vette körül az összeütközött járműveket. Csakhamar rendőr került elő, aki jegyzőkönyvet készített és a rendőri vizsgálat állapítja majd meg, hogy a karambolért kit terhel a felelősség.

Bátor magatartásáért és emberbaráti tevékenységéért hadikötőtételével jutalmazták Románia madridi követét és kereskedelmi ügyvivőjét

Királyi rendelet jelent meg, amelynek értelmében a következő polgári személyek kapták meg a háborús érdemrendet: Zanesco Constantin másodosztályú meghatalmazott miniszter, Románia madridi követe, aki bár felhatalmazást kapott arra, hogy a nemzetietektől állandóan bombázott Madridot elhagyja, élete kockáztatásával másfél éven keresztül helyén maradt, hogy bármikor a polgári lakosság segítségére siethessen, különösen pedig, hogy a spanyolországi román települtek rendelkezésére álljon. A királyi rendelet megemlíti, hogy a követ magatartása alkalmas volt több ember megmentésére és Spanyolországból való elmenekítésére. Így Cardenas miniszter családja, egy herceg és még igen sokan köszönhetik életüket Románia madridi követének. Ezzel kapcsolatosan rámutat a rendelet arra is, hogy nagyobb számú menekült nyert elhelyezést a madridi román követség épületében és, hogy ezeket a menekülteket sikerült Franciaországba szállítani. Zanesco követ ezirányú magatartásáért a román Korona-rend nagykeresztjét kapta, hadikötőtételével. Ugyanennek a kitüntetésnek parancsnoki keresztjét adományozták Henri Helfant madridi román kereskedelmi ügyvivőnek azért az értékes segítségért, amelyet Zanesco követnek nyújtott a polgárháború nehéz hónapjaiban.

— A pénzügyminisztériumi visszaélések vizsgálata. Bucurestiből jelentik: Idagescu vizsgálóbíró tegnap adta ki az első letartóztatási parancsokat a pénzügyminisztériumnál ieleplezett visszaélésekkel kapcsolatban. A vizsgálóbíró reggel a pénzügyminisztériumban átvizsgálta a könyveket, az éjszaka folyamán pedig több házkutatást eszközölt, amelynek során sok kompromittáló iratot foglalt le. Délelőtt néhány kihallgatást eszközölt, majd Idagescu vizsgálóbíró letartóztatási parancsot adott ki I. Cruceanu és Tănăsescu-Zahia ellen, akiket Văcăreştibe kísértek.

— FELESÉGÜL VETT A VOLT SAKK-VILÁGBAJNOK EGY OROSZ HERCEGNŐT. Newyorkból jelentik: Capablanca, egykori sakkvilágbajnok, aki most 50 éves, feleségül vette Csagodov Olga orosz hercegnőt.

— Rendőrségi hírek. Az aradi rendőrség detektívelei az éjszaka folyamán előállították a rendőrségre Calina Gheorghe és Pavel Florea bűnözőket, Bochina községbeli és Secuşan Petru aradmegyei, Cintei községbeli származású munkásokat, akiket az aradi törvényszék különböző lopásokért egy-egy évi fogházbüntetéssel sújtott. Miután az elítéltek nem jelentkeztek büntetésük letöltése céljából, a törvényszék elővezetési parancsot adott ki ellenük és ennek alapján vette őket őrizetbe a rendőrség.

— FIGYELMEZTETÉS! Felhívjuk a t. mozilátogató közönséget, hogy a Corso-mozgó heti műsora, a „Csavargók” c. film, nem azonos a múlt év Szilveszterkor játszott filmmel. Ezt a filmet Cziifra Géza, volt aradi író írta, a legkiválóbb szereplők: Paul Hörbiger stb. vszlik nagy sikerre, két órán át tartó szakadatlan humorral. A film rendezése kiváló, zenéje könnyű, a film svájci felvételei szenzációsak. A közönség jó kedéllyel ávozik a moziból.

— Revolveres féltékenységi dráma Hollywoodban. Hollywoodból jelentik: Ruth Etting, a népszerű filmművésznő miatt nagy féltékenységi dráma zajlott le a város egyik uccáján. Anyder ezredes, a művésznő első férje, akitől két hónappal ezelőtt vált el, hogy egy Adlerman nevű fiatal zenészhez menjen feleségül, egy uccasarkon megleste vetélytársát és revolverrel rálőtt. Adlermant haldokolva szállították kórházba.

— ROMÁNIAI KATONASZÖKEVÉNY GYILKOSSÁGA GYÖNGYÖSÖN. Gyöngyösről jelentik: Szerdán délután az egyik itteni faipari telepen Lodonyi Ferenc 23 éves munkás, aki romániai katonaszökevény, 12 késszurással megölte Zombory László 42 éves munkavezetőt. A gyilkost elfogták. Kiderült, hogy izgága viselkedése miatt néhány nap előtt elbocsájtották állásából és ezért bosszút forralt a munkavezető ellen.

FIGYELEM! 1938 november 14-ig!!

Nagy árengedmény osak

Összes sorsjegy vevőinknek (régi és új vevőinknek) a

csillár, rádió és alkatrészek előirt gyári áraiból **5% engedményt adunk**

SÁNDOR IVÁN & COMP. sorsjegyiroda. Osillár és rádió gyári lerakat. Arad, Bul. Regina Maria 18. Tel. 11-82

Saját felekezeti templomaikba kell járjanak a katonai előképzés ifjai Istentiszteletre

Választ kapott Pacha Agoston dr. katolikus megyéspüspök a minisztériumhoz intézett feliratára

Ismeretes a nemzetvédelmi minisztérium azon rendelkezése, amely szerint a katonai előképzésre kötelezett ifjak vasárnap kötelesek közös istentiszteleten résztvenni. A katonai előképzősök programjába beiktatott közös istentiszteleten való részvételt a vallás-erkölcsi érzések táplálására szánták, az ifjuság nemcsak testi, hanem lelki fejlődése is a szép cél. A katonai előképzősök esténként megfelelő vallás-erkölcsi oktatásban részesülnek, — eszerint a kisebbségi ifjak ugy a városokban, mint a falvakban saját felekezetiük szerződésainak részét képezik. Csak abban az esetben kötelezhetők más vallású istentiszteleten való részvételre, ha a helységben saját felekezetiüknek nincsen temploma vagy imaháza.

Dr. Pacha Agoston megyéspüspökhöz az egyházmegye területéről több megkeresés is érkezett, amely szerint előfordultak olyan esetek is, hogy a katonai előképzésben részesített ifjakat vallási különbség nélkül a görög-keleti templomba vezették. Így a római katolikus vallású ifjak sem a saját templomukban hallgattak szentmisét.

Dr. Pacha Agoston a jelentések vétele után azonnal intézkedett az illetékes minisztériumnál és egy beadványban hivatkozott a kultuszminisztérium 4588—1935. számú rendelkezésére, amelyet 72919—1935. szám alatt a temesvári püspöki hivatallal is közöltek. E rendelet intézkedik az ifjak vasárnapi vallási gyakorlatairól.

Dr. Pacha Agoston megyéspüspök IX-ik főpásztori levelében — amelyet a püspöki hivatal minden plébániának megküldött, — részletesen ismerteti a beadványt és az illetékes minisztérium választát, amely a közelmúltban érkezett meg.

A püspöki hivatal megkeresésére a kultusz minisztérium áterjesztette az iratot a nemzetvédelmi minisztériumhoz is és ezzel kapcsolatban véleményadást kért. A lefolytatott vizsgálat jegyzőkönyvét 13.402—1938. számú iktatással juttatta el az egyházmegyéhez. A jegyzőkönyv megállapítja, hogy az idevágó rendelkezést kötelesek pontosan betartani a katonai hatóságok: csak oly esetekben vezényelhetik a másvallású ifjakat a görög-keleti templomba, ha az illető felekezetiüknek nincsen a helységben temploma, viszont más helységben a görög-keleti vallásúak is katolikus templomba mennek, ha nem áll más templom rendelkezésre.

Munkatársunk érdeklődött az aradi római katolikus plébánián, hogy a római katolikus templomban vasárnaponként a katonai előképzős ifjak hallgatnak-e istentiszteletet? — A plébánián nyert értesülésünk szerint a katonai előképzős ifjak még nem jelentek meg testületileg a misén. A hivatalos átirat után kétségtelen, hogy semmi akadály sincs annak, hogy a római katolikus református stb. ifjak saját templomukban hallgassák a katonai előképzősökre kötelező istentiszteletet.

Szines krumpli

Mint az amerikai Harrisburgból jelentik, az ottani piacon megjelent a szines burgonya. Régi, szerény barna köntöse helyett Harrisburgban most már vörös, fehér, kék, narancssárga színen pompázik a krumpli s nemcsak a héja, hanem a bele is szines. A festékanyag állítólag nemcsak nem ártalmas, hanem konzerválja a krumplit és megvédi a betegségektől.

— Szobor az „Ismeretlen magyar asszony”-nak. Budapestről jelentik: A magyar főváros közgyűlésén indítványt nyújtottak be abban az értelemben, hogy Budapesten állítsanak szobrot az „Ismeretlen hős magyar asszony”-nak. Az indítvány hangoztatja, hogy a világháború magyar hősei megérdemelten sok emlékművet kaptak, de még egyetlen szobrot sem emeltek a hősök szenvedő társainak, az ismeretlen hős anyáknak, vagy feleségeknak, akik a szenvedés harcnyalán küzdöttek végig a háborút. A szobrot Budapest egyik reprezentatív terén fogják felállítani.

— Elaltatás villanyárammal. Az orvosi tudomány már régóta folytat kutatást abban az irányban, hogy a műtétknél használt kloroform mivel volna helyettesíthető. Mint Moszkvából jelentik, ezen a téren most nagyon érdekes kísérleteket végeztek, amely hivatva van a sebészetet új irányba terelni. A moszkvai állatorvosi intézet már hosszabb idő óta folytat kísérletet állatokon villanyárammal és a kísérlet teljes mértékben sikerült. Az altatáshoz 6.25 milliamper áramot használtak husz volt feszültség mellett. Az elalattott állat egyáltalában nem reagált a külső beavatkozásokra. Moszkvai híradás szerint ezzel a villanyárammal való elaltatás problémája megoldottnak tekinthető.

— Nemzeti kiállítás Svájcban. Genéből jelentik, hogy Svájc nagy ünnepekre készül: nemzeti kiállítást rendez 1939. tavaszán Zürichben. E kiállításon kívánja bemutatni mindazt az eredményt, amelyet Svájc az ipar, kereskedelem, művészet és tudomány terén a legutóbbi 25 év folyamán felmutathat. A kiállítás többek között fokmérője lesz annak a haladásnak és fejlődésnek, amelyet Svájc a gazdasági és szellemi élet terén elért. A kiállítás színhelyéül Svájc egyik legszemélyesebb helyét választották: a Zürich-tónak a város két karjával átölelt, lombos, virágos partjait, amelyeket a távolban az Alpesek hófedte ormai foglalnak csillogó keretbe. A kiállítás fölőlványossága a 900 méter hosszú drótkötélpálya lesz, amely 70 méter magasságban köti majd össze a két tópartját. Megépül a „Kongresszusok palotája” is nyolcmillió svájci frank költséggel. A zürichi kiállítás a jövő év május havában nyílik meg és hat hónapig tart.

„SCALA” NAGYFILMEK SZINHÁZA
5. 7.15, 9.15 | TELEFON: 20-10. | 5. 7.15, 9.15

A tegnapi bemutatón 1500 embert ragadott magával

PETER LORRE

a világ legnagyobb alakító művésze — legnagyobb és legújabb filmjében

Shiva istennő bosszuja

EGYHANGU VÉLEMÉNY: Ezt a filmet meg kell nézni. — JOURNAL-VIGJATÉK

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

ANGEL gyógyszerész, Piata Catedralei 16.
(Tel.: 15-30.)

OMESCU gyógyszerész, Bulev. Reg. Maria 16
(Tel.: 14-80.)

KESZTENBAUM gyógyszerész, Strada Mără
seşti 68. (Tel.: 14-70.)

Azt ígérték Victoria Antigonának, hogy Mata Harit csinálnak belőle

Kémkedéssel foglalkozott a lánykereskedő társaság?

Bucurestiből jelentik: Ötödik napja foglalkoztatja a közvéleményt Dobrescu Victoria Antigoná lányliceumi növendék eltűnése, majd felédezése. Most, amidőn a lánykát megtalálták és amidőn visszakerült az őt gyermeküként szerető tábornok házaspár, nevelő szüleinek békés házába és amidőn leleplezték azokat az üzelmeket is, amelyeket a lánykereskedő banda folytatnak a fővárosban és vidéken — távolról sem ült még el az az izgalom, amely a lány — és még több fővárosi fiatal és szép leány eltűnése — körül emelkedett. Ugy a főváros, mint a vidék minden rendőrhatalósága most már a lánykereskedők összes üzelmét le akarja leplezni, amelyeknek fonalát egyébként Dobrescu Victoria rejtékhelyének felédezése juttatta a rendőrség kezébe. De nagy segítséget jelent a fiatal leánynak rendkívül kimerítő és pontos vallomása is.

Ugylátszik az ügynek olyan fejleményei lesznek, amelyek a lánykereskedők üzelméről más tekintetben is lerántják a leplet

és igazolódni látszik a rendőrségnek az a feltevése, hogy a lánykereskedő banda, más és a lánykereskedésnél is fontosabb dolgokkal is foglalkozott.

Mielőtt azonban a rendőrségnek erre a feltevése, amelyet egy és más körülmény máris igazol, rátérnénk, a Dobrescu-lány eltűnésének ma már teljesen tisztázott körülményeire kell még visszatérnünk.

Dobrescu Antigoná Victoriáról, a tizenhétéves szép, fiatal és előkelő lányról még azt kell tudni, hogy bolondja volt a detektív regényeknek, kalandor filmeknek. Egész lényre csupa álmodozás, ábránd, révület és kalandokra való hajlamosság. Így válik érthetővé, hogy oly könnyen hajlott annak a bizonyos fiatalembernek szavára, aki pontosan rátapintott arra a beteges érzékenységre, ahol a lány legkevésbé volt ellenállásra képes. A kifogástalan viselkedésű, előkelő, de főként bizonyos misztikus homályba burkolt idegen megjelenése is már egészen kalandorszerű volt, ami rendkívüli hatással volt Victoriára, főként pedig

rompantul beleillett abba a regényes létkörbe, abba az álmódott világha, amelyről Victoria ábrándozott. Victoria beismerte, hogy az előkelő idegennek többször folytatott telefonbeszélgetést

persze nevelő szülei tudtán kívül, ami aztán még misztikusabbá tette a fiatal leány előtt az egész esetet. A szokás reggelén a lány már teljesen elkészült lelkiileg a távozásra: nem tudott már ellenállni azon csábításoknak, amelyeket az előkelő idegen leendő életére ígért. Izgatottan reggelizett meg otthon, azt mondta nem kell neki kíséret és

elrohant hazulról kis kézihőöröndjével, melybe már előző este elhelyezett különféle uti holmit,

két ruhát, pizsamát... A nagy kaland varázsa már üzte... de az utolsó pillanatban még visszarahant... magával vitte kis pekingi pincsijét is...

És az előkelő idegen, az oroszos kiejtéssel beszélő telefonáló, a nagy varázsló és a nagy főnök már ott várta az uccán. Akkor mondta meg először nevét. Már tudniillik egy nevet mondott. Megemelte kalapját és előkelően mondta:

— Elárulom a nevemet: Machard Michielnek hívnak...

Az uccasarkon várakozó gépkocsiba is nagy reverenciával tessékelt be Antigonát, miután kinyitotta udvariasan annak ajtaját. Mikor pedig a gépkocsiba ültek, a következőket suttogta nagy titokzatosan, vérfagyasztó misztikummal az elkábult lány fülébe:

— Most pedig megmondom, hogy mily szerepet szántunk Neked:

Te leszel a világ legnagyobb kémnöve. A második Mata Hari.

Csak utasításaimat kell követned, semmit sem szabad tenned nélkülem. Szép vagy, sikereid lesznek. Nekem nagy megbízatásom van, de ennek végrehajtásához szükségem van rád. Néhány nap múlva külföldre utazunk...

Antigona elkábultva és hallatlan gyönyörűséggel hallgatta az előkelő idegen szavait...

A pályaudvaron még nagyobb dolog történt Antigonával és ha volt még valami gyanúja, az nyomban eloszlott. Az idegen Michel Macahard és egy másik, aki franciául beszélt:

átnyújtották neki az új hamis személyazonossági igazolványokat, amelyek Krausz Margit névre szóltak...

Machard ur megígérte, hogy a külföldre szóló hamis utlevelét is hamarosan meg fogja kapni. Antigona a gyönyörűségtől elájult.

Persze, mint kezdő kémnő, apró baklövéseket követett el. Kedves nevelőszüleinek egy képeslapot akart küldeni. Értesíteni akarta őket, hogy jól van, eddig minden rendben és egészséges. Kézcsók, Szerető lányuk Antigona Victoria kémnőjelölt. Már meg is írta a képeslapot, be is akarta dobni, akkor azonban megjelent Machard ur. Utolsó pillanatban jelent meg:

— Mit cselekszel szerencsétlen? — és kitépte a lapot a lány kezéből, majd elrejtette azt.

Következett a jelentkezés Ploestiben, a balletiskola Buiuc professzornál. Itt már egész seereg lány volt. Am itt már Antigona nagyszerűen viselkedett. Buiuc kávéval kínálta, mire Antigona egy Mata Hari jelölt óvatosságával és fantáziájával azt mondta:

— Köszönöm, nem szoktam kávét inni, az árvaházban csak tejet kaptunk mindig, azt szoktam meg...

és aztán hosszú mese következett az árvaházról, ahol Antigona eddig nevelkedett és ahonnan most a táncművésznői pályára indult.

A lányok: Cocuca, Gela, Gizi, Lili, Ciji száttátva hallgatták...

Ha ilyen kis elhagyott árvalány, aki az apróhirdetés nyomán indul világgá, akkor igazán nem üthető meg azon, hogy Buiucné asszonyosság arra kéri, ossza meg fekhelyét, nyomoruságos kis vagyonát Cocucával...

És a kényes kis urilány, aki az előkelő tábornoki család környezetében nevelkedett —

szó nélkül el is fogadta Buiucné asszony indítványát, megosztotta a kis perditával kinos és szűk fekhelyét.

Még a megérkezés napjának délutánián komoly munkára fogták Antigonát. Megkezdte vele a professzor ur a táncleckéket. Igen jó tanítványnak mutatkozott. Sőt este már el is vitték az „előkelő és világvárosi” ploestii Zig-Zag mulatóba a professzorék, ahol a kis iskoláslány izelítőt kapott, először életében, a nagyvilági szabad élet fényéből és káprázataiból... Két óráig volt ott, táncolt a parkettón, aztán hazament és tovább álmodta felizgatott és rajongó kedélyvilágának csillogó révületét...

Másnap reggel elküldték az „árvaházi” kis menekültet, hogy vegyen petróleumot. El is ment engedelmesen. Akkor találkozott a fiatalemberekkel, akik felismerték és a rendőrségre vitték.

13 éves csodahegedűs vendéglépte

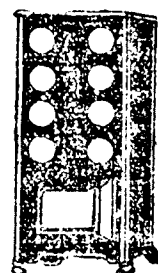
a Minorita Kulturházban

Martzy Jancsika első aradi hangversenye kimagasló zenei eseménye Aradnak

Rendkívüli zenei élményben lesz része Aradváros zenekedvelő közönségének november 7-én, hétfőn este, amikor Martzy Jancsika, a temesvári születésű 13 éves csodahegedűs önálló hangverseny keretében lép Arad kényesülési és zeneértő közönsége elé.

Martzy Jancsika Aradon át folytatja utját a világsiker felé és amilyen mértékben fejlődött gyermeki lelké, annyira kifinomodott ma már művészete is. Korát meghazudtoló szemképrázató technikája elbűvöli a hallgatókat és eddigi hangversenyein úgy imnepelték, mint egy zenei titánt. Melegen zengő nemes hegedű hangja mellett egészen különleges iskolázottságot árul el, amely a kis gyermeklány művészetét a legnagyobb mértékben emeli a zenei kulturáliság magas fokára.

Aradi első hegedűestje iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánult meg és különösen a város zenei életének kiválóságai és irányítói tekintenek nagy érdek-

Megdrágult a tűzifa?

Ílkor is

olcsón fűtök

„ZEPHIR”

kályhával

10 lgr. fával fűt egy 24 órán át normál szobát

Gyártja: Szántó D. és Fia, Oradea

„ELITE” tüzhely kályhagyára.

Kapható mindenütt. Kérjen díjtalan árjegyzékem.

Consum és Inlesnrea könyvre 8 hari hito.

Terakat Csetey és Seitz vaskereskedés Arad

Bul. Reale Ferdinand 49.

Következett a fővárosi rendőrség értesítése, ploestii kiszállása és a nagy lánykereskedelmi üzem leleplezése. Most a fővárosi rendőrség foglyai mindazok, akik bele vannak keverve ebbe a messzeágazó üzembe.

A rendőrség azonban az állambiztonsági hivatalal egyidejűleg más irányban is kutat. Mind igazolhatatlan látszik az a feltevés, hogy a nemzetközi lánykereskedelmi tevékenység mellett éppen

a nemzetközi összeköttetések kihasználásával: kémkedési tevékenységet is folytattak.

A rendőrség egyelőre a nyomozás érdekében nem árul el többet, de annak a véleményének ad kifejezést, hogy hamarosan még nagyobb meglepetések következnek ebben az ügyben.

Talán mégsem volt véletlen, hogy az oroszos kiejtésű előkelő idegen fiatalember éppen Mata Harit emlegette Antigonának...

Mindezt azonban a lázasan és hatalmas aparáttussal folyó nyomozás fogja kideríteni...

Ismeretes, hogy Dobrescu tábornok, amikor leánya eltűnése miatt megtette a feljelentést, 20 ezer lei díjat tűzött ki a nyomravezetőnek. Most vita indult meg, hogy ki kapja kézhez ezt a jutalmat, mert Antigona megtalálása körül több személynek van szerepe. A tábornok átadta a 20 ezer leit a prahovai csendőrszárnyparancsnoknak, hogy az ügyben szereplő személyek érdeme szerint ossza szét a pénzt.

Különböző „bár”-okban találják meg a Bucurestiből eltűnt fiatal leányokat

Bucurestiből jelentik: Alighogy megtalálták az eltűnt Dobrescu Victoria Antigonát, máris újabb négy eltűnésről adtak hírt a fővárosi rendőrségnél. Mind a négy esetben fiatalok, 14—18 éves leányok tűntek el, de közülük kettőt: Iolanda Stolzet és Margot Poppot máris sikerült megtalálni a rendőrségnek. Mindkét leányt Galatziában az elmúlt éjszaka megejtett razzia alkalmával találták meg a „Melody Bar”-ban, ahová — bevallásuk szerint — leszerződötték őket. Ugyan csak a fővárosi rendőrprefektúrán történt bejelentés nyomán megindult a vizsgálat arra nézve, hogy a 17 éves Ilona Hidi és a 18 éves Nella Sciopa, akik a „Waggons-Lits” szolgálatában állottak, hol tartózkodnak. A két fiatal leány hol, létének felkutatására a vizsgálatot Paximachi kvesztor megbízásából Pallade kommisszár vezeti.

Vidám Kabaré az Iparos Otthonban október 30-án, délután 4 és 1/2 órakor.
(Teadelután keretében) Konferál: LANYI ISTVÁN.

SPORT KÖZLÖNY

A Prahova elleni edzőmérkőzéssel készül a Tricolor a Gloria elleni összecsapásra

A vasárnapi labdarugóműsor kiemelkedő eseménye a Tricolor CFPV vendéglátéka lesz, amelyen a Gloria csapat össze a szép és értékes eredményeket elért Ploesti-i csapattal.

A Tricolor nagy gondal készül a mérkőzésre, mert úgy gondolja, hogy ezen a meccsen „lehet valamit keresni” és most a Glorján a sor, hogy ezeket a reményeket alaposan szétzilálja. Dobra és Lupas csapata a második legjobb Ploesti-i együttes, a Prahova társaságában készül a vasárnapi mérkőzésre és ezen az edzőmérkőzésen többféle csatársor-formációt próbálnak ki. Igen valószínű azonban, hogy Kovács, a NAC egykori népszerű „Kopek”-je a jobbösszekötő helyén fog szerepelni. Amennyiben Juhász a szerződést e héten nem tudják perfektálni, úgy a Gloria ellen is aligha-

nem a következő tizenegyet állítja ki a Tricolor CFPV:

Schramek—Dunareanu. Hétzer—Pop, Dobra. Lupas—Dick, Kovács, Gallis, Moskó. Kocsis.

Ha Juhász is játszhatna, úgy ő kerül a fedezetsor tengelyébe. Dobra lesz a balösszekötő. Moskó pedig a kieső Pop helyére húzódik hátra a fedezetsorba.

Itt írjuk meg, hogy a nemzeti bajnoki bizottság tegnapi ülésén foglalkozott a Rapid ismeretes óvásával, amelyet a Tricolorral szemben 2:0 arányban elvesztett mérkőzés ügyében adtak be és a fővárosi vasutasok óvását elutasította, a mérkőzést 2:0 gólaránnyal pedig a Tricolor CFPV javára igazolta.

A Rapid—Ripensia vegyes keleti turát bonyolítja le

Bucuresti. Egy nagy játékötlet képviselő vegyes-csapat részére az FRFA nagyszabású keleti turát köt le, amelynek útja Törökországon, Görögországon, Szírián és Egyiptomon át vezet. Tekintettel arra, hogy a Venusnak már kész nyugati turája van, a Juventus pedig igen előrehaladott tárgyalásokat folytat egy önálló tura lekötése érdekében, az FRFA a keleti turát a Rapid és a Ripensia rendelkezésére fogja hocsájtani. A két egyesület játékosanyagából nagy játékerőt képviselő együttes állítható össze, amely az ország labdarugósportját méltóképpen tudja képviselni. A legjobb csapat körülbelül így festene:

Negru—Bürger, Chiroju (Wetzer)—Vintila, Rasinaru, Gál—Bindea, Moldoveanu, Barátky, Bogdan, Dobay.

RENDSZERES UTAZÁSOK

A KÖVETKEZŐ ÁLLAMOKBA:

Egyesült Államok

Kanada

Ausztrália

Közép-Amerika

Kuba, Mexikó

Délamerika

Argentína—Paraguay—Uruguay

Afrika (Marokkó)

holland, belga és francia gőzösökkel

Egyiptom és Palesztinába

a Serviciul Maritim Roman gőzösével.

Információk és prospektusok a vezető képviselőknél:

Holland-Amerika Linie

L. H. Lazarovitz ur vezetése alatt

BUCUREȘTI Calea Victoriei 70. et. I.
Tel. 4. 41. 65.

TIMIȘOARA, Str. Venetia No. 2.
Tel. 39—89.

ORADEA, Bd. Reg. Ferdinand No. 4.
Tel. 15—90.

A jugoszláv bajnokság állása:

1. BSK	7	6	1	—	19:	5	13
2. Jugoszlavia	7	5	1	1	15:	8	11
3. Gradianski	7	5	—	2	22:	6	10
4. HASK	7	4	1	2	14:	12	9
5. Hajduk	7	3	2	2	14:	8	8
6. BASK	7	3	2	2	13:	11	8
7. Jedinstvo	7	3	1	3	16:	17	7
8. Gradjanski (Sz.)	7	3	1	3	11:	16	7
9. Slavia (Sz.)	7	1	2	4	10:	15	4
10. Slavia (V.)	7	1	1	5	11:	17	3
11. SK Ljubljana	7	1	1	5	5:	17	3
12. Sparta	7	—	1	6	3:	21	1

A szövetségi díjmérkőzések

őszi fordulója hivatalosan véget ért és mindössze egyetlen mérkőzés (Titanus—Hakoah) van hátra. A táblázat az alábbi:

1. AMTE	6	5	—	1	22	3	10
2. Gloria	6	5	—	1	19	5	10
3. Transilvânia	6	3	1	2	15	16	7
4. ATE	6	2	1	3	14	20	5
5. Crișana	6	1	1	4	7	18	3
6. Hakoah	5	—	3	2	3	11	3
7. Titanus	5	1	—	4	8	15	2

Magyar utazásról!

Február 4-én és 5-én Innsbruckban nemzetközi vlvóverseny lesz, amelyre a magyar szövetség egy kard és egy törvívót küld.

A lengyel teniszszövetség most állította össze ranglistáját. A férfiak csoportjában Tloczynszky vezet Baworowski és Hebda előtt.

Londonban Huméry francia váltósúlyú ökölvívó-bajnok tizenötös küzdelemben pontozással győzött az angol Daleg ellen.

Az angol atlétikai szövetség elhatározta, hogy szorgalmazni fogja, hogy Angliát bízzák meg az 1940. évi atlétikai európai bajnoki verseny megrendezésével.

O Olcsó utazás Resicára. Az AMTE vezetősége 75 százalékos kedvezményt szerzett a Resicán lejáró AMTE—UDR mérkőzésre való utazásra. Bizonyos, hogy ezt a rendkívül olcsó utazási kedvezményt számos AMTE drukker veszi majd igénybe. Jelentkezni az AMTE-irodában és Markovits szállítócégnél lehet.

O Endreffy esküvője. Csütörtökön tartotta meg a fővárosban esküvőjét Endreffy Iván, a Juventus kitűnő képességű, aradi származású kapusa Siegler F. urleánnyal. A kitűnő sportembert sok barát és ismerős kereste fel jókívánságaival.

O Az AAC csapata vasárnap a Tricolor ellen a következő összetételben áll ki: Hofer — Ujj, Zwitkovits — Lingurár, Zoller, Miklósi — Eberlein, Mladin, Vass, Kozsnyica, Prokopetz. A vezetőség felhívja a játékosok figyelmét, hogy délután fél 12 órakor az AAC-pályán jelenjenek meg, ahonnan felöltözve mennek át a Tricolor sporttelepére.

Utobb döntőre hívják a bulgárok Romániát a Balkán-kupáért

Szófia. A bulgár labdarugószövetség, mint ismeretes, még mindig nem nyugodott bele abba, hogy a Balkán-kupa Románia birtokában maradjon és ezért legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy két döntő mérkőzés megtartását javasolja a román szövetségnek. Az egyik Bucurestiben, a másik Szófiában lenne és a két mérkőzés alapján győztes csapat nyerné el véglegesen a kupát. Ezt a megoldást annyira igazságosnak tartja a bolgár szövetség, hogy annak teljesítését a FIFA-tól is kérni fogja. A román szövetség a maga részéről lezártnak tartaná a kupa ügyét.

Régner I.-et szerződteti a Gloria

A Gloria vezetősége minden igyekezetével azon van, hogy régóta vajudó középfedezet problémáját megoldja és ezzel kapcsolatosan Régner I.-t, az AAC volt kitűnő középfedezetét akarja leszerződtetni. Régner I.-t tavaly a fővárosi Juventus vette át az AAC-tól, azonban szereneltetni nem tudta és így a Gloria az azonnal igazolható játékos átadására vonatkozóan tárgyalásokat kezdett a Juventussal. Csütörtökön Ganea, a Gloria kitűnő főtájkára telefonbeszélgetést folytatott Braunnal, a Juventus edzőjével és a Juventus késznek nyilatkozott Régner I. kiadására, a végleges választ pedig péntek délelőttre ígérte. Amennyiben a Gloria és a Juventus megállapodnak a játékos átadására, illetve átvételére, úgy Régner I. aki már néhány hét óta a Gloria edzéseit látogatja, vasárnap már szerephez is jut a középfedezet posztján. Ebben az esetben Zab, aki amúgy is beteg, kiharad a csapatból és miután Theimer és Variassy meggyőződtek, valószínűleg a következő együttes áll ki a Tricolor ellen:

Theimer—Variassy. Volentir—Siclován, Régner I. Micola—Igna, Codrean, Fritz, Heneșar. Morcea.

Színház

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Péntek: Román előadás.

Szombat: Román előadás.

Vasárnap délután 3 órakor: „Julia”. Este 6 és 9 órakor: „Liliom”. Egy csilkefogó élete és halála. (Kacsóh Pongrác zenéjének átírástásával, Irodalmi premiat. Nagyszerű szereposztás. Felszeghy Mária bemutatkozása. Főszereplők: Harmafi Jolán, Kovács György, Felszeghy Mária, Folhó Ervin, Horváth László stb.)

Előkészületben: Zilahi Lajos szenzációs darabja: „Hazajáró lélek” és az idény legkedvesebb slágeroperettje: „Nem leszek hálátlan”.

* A színtársulat jövő heti slágerudonságai. Meglepetés lesz az a nagyszerű előadás, amit a társulat prózaegyüttese fog produkálni a jövő héten, amikor előadóra kerül Zilahi Lajos magaskulturájú, nagyszerű finomságokkal telített és a realis élet síkján mozgó darabja, a „Hazajáró lélek”. Oriási sikert aratott Zilahi ezzel a darabjával még minden egyes színpadon. A másik sláger operettudonság: „Nem leszek hálátlan”. Ez a címe annak a ragyogó, kedves operettudonságnak, amely még mindenütt, ahol műsorra került, táblás házakat vonzott. Erre a két slágerdarabra épül fel a színház jövő heti műsora, amelyre fel kell figyelni mindenkinek.

* Az aradi színtársulat csütörtök este hirdett „Mezel pacsirta” című operett előadása elmaradt. Az előadás iránt rendkívül gyenge érdeklődés nyilvánult meg és ezért az aradi színház igazgatósága már a délután folyamán elhatározta, hogy az előadást nem tartja meg. Egyébként, mint köz tudomásu, pénteken és szombaton Pécskán vendégszerepel az aradi színtársulat.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

November 1-én kezdődnek meg a román—német külkereskedelmi tárgyalások

A teljes egyenlőség elve alapján létrejött az új német—jugoszláv gazdasági egyezmény

Bucurestiből jelentik: Az október huszonhatodikára kitűzött, de időközben elhalasztott román—német külkereskedelmi tárgyalások végleges határidejét november elsejére tűzték ki és a Bucurestibe várt német tárgyalóbizottság már be is jelentette e napra érkezését. A német bizottság elnöke Clodius, a birodalmi külügyminisztérium tanácsosa, aki a délkelet-európai gazdasági problémák kiváló szakértője, tagjai pedig nagyrészt azok a volt kiküldöttek, akik már résztvettek a különböző német—román külkereskedelmi tárgyalásokon. Románia érdekeit Jordan, a nemzetgazdasági minisztérium vezértitkárnak elnöke alatt, Ion Cristu meghatalmazott miniszter, a külügyminisztérium igazgatója, I. Gr. Dimitrescu kereskedelmi vezérigazgató, Seibulescu és Georma-

neanu berlini román gazdasági tanácsosok képviselik. Különben a román bizottság keretén belül több más, gazdasági szakértő is résztvesz a külkereskedelmi tárgyalások munkájában.

Itt említiük meg, hogy a Jugoszlávia és Németország közötti külkereskedelmi tárgyalások általános és részletes megállapodásra vezettek és ezután az árucserforgalom az egyenlőség és viszonyosság elve alapján bonyolódik majd le. Ennek megfelelően a Németországba szállított jugoszláv árukivitel egyenlege azonos lesz a Németországból Jugoszláviába irányuló kivitel egyenlegével. Az új megállapodás a német márka árfolyamát, külkereskedelmi forgalomban 14.30—14.70 dinárban állapítja meg.

Németország gazdasági helyzete a Balkánon

Érdekes cikkben foglalkozik az Argus című fővárosi közgazdasági napilap a német külkereskedelm baltáni térhódításáról és további céljairól. A cikk rámutat arra, hogy Bulgária 1937-ben Németországban és a volt Ausztriában kivitelének 47 százalékát helyezte el és hogy komoly becslések szerint ez a mennyiség 75 százalékra emelhető. Szófiaiban egyébként ez a körülmény nem okoz különösebb lelkesedést, mert Németország bizonyos gyámkodást gyakorol abban az országban, ahol külkereskedelme jelentős ténnyé válik. Így Berlin idegeskedéssel vette tudomásul, hogy Szófia francia és angol kölcsönöket kapott. A német kormány — hangsúlyozza ezzel kapcsolatosan — nem kifogásolja a kölcsönügyleteket, amelyeknél nem Németország szerepel a kölcsön folyósítójaként, de azt ellenzi, hogy ezeknek a kölcsönöknek az legyen a feltétele, miszerint az illető országnak — így adott esetben Bulgáriának — a kölcsönt folyósító ország picán kell bevásárlásait eszközölnie, a kölcsönkapott pénzből. Németország azt kívánja, hogy a külföldi kölcsönöket ott és úgy használják fel a hitel-igénybevevő országok, ahol és ahogyan azt a legjobbnak látják.

A font-árfolyam csökkenése nyugtalanítja Newyorkot

Newyorki jelentés szerint az Egyesült-Államok gazdasági körei egyre növekvő nyugtalanossággal figyelik London pénzügyi politikáját, amely nyíltan angol részről semmit sem tesznek a font árfolyamának támogatására, bár a fontárfolyam az utóbbi időben jelentősen csökkent. Azt hiszik, hogy London szeretné, ha a fontárfolyam alacsony színvonalon szilárdulna meg, mert így alaposan versenyképesse tehetnék az angol kivitel. Newyorkban hangsúlyozzák, hogy az Egyesült-Államok kormánya is a dollár leértékelésének esz közéhez nyúl, ha London erre kényszerítené

„Gazdaságosság napja”. Bucurestiből jelentik: Hétfőn, október 31-én az egész országban „gazdaságosság napját” rendeznek. Az ország összes középiskoláiban ilyen értelemben elmondott beszédekkel buzdítják az ifjúságot a gazdaságosságra.

Vasárnap:
LILION

Egy csirkefogó élete és halála.
El ne mulassza megtekinteni a MOLNÁR-ciklus első darabját.

Az aradi őszi vásár

Arad és a megye kereskedő- és gazdatisáradalma élénk érdeklődéssel tekint az aradi őszi vásárra, amelynek az idén a szokottnál is nagyobb jelentőséget ad az a körülmény, hogy ez alkalommal nem csak Arad megyéből, hanem a szomszédos Bihar- és Temes megyék bármely községéből is ötven százalékos vasuti kedvezményvel lehet Aradra jönni. Ez a könnyítés, melyet az aradi Kereskedelmi és Iparkamarának sikerült a CFR vezérigazgatójánál kieszközölnie, igen sok látogatót fog vonzani az aradi vásárra. A jó termés eredménye lehetővé teszi a gazdaközönség részére, hogy téli szükségletei beszerzéséről gondoskodják. Ősziük óta az aradi őszi vásár alkalmával történik ez és ugyan csak itt kerül értékesítésre a mezőgazdasági, gyümölcs- valamint háziipari termelés jelentékeny része. Elreláthatólag igen élénk forgalom lesz ugy a vásáron mint az üzletekben. Valószínű, hogy a vásárt vasárnap, november 6-án sem kell megszakítani. Minthogy egy újabb miniszteri rendelet értelmében vasárnapi napon semmiféle vásár nem tartható, a Kamara — épen az aradi őszi vásár nagyobb jelentőségére való tekintettel — eljárt a miniszteriumban, hogy az évtizedek óta öt napig tartó aradi vásárt ne kelljen vasárnap sem félbeszakítani, miután épen ezen a napon szokott a legnagyobb forgalom lenni. Minden szempontból kedvező kilátások várják az idei vásárt.

— Franciaország nem ad hitel a megbízhatatlan adósoknak. Párisból jelentik: A párisi kereskedelmi kamara határozatot hozott, amelynek értelmében a kamara magáévá teszi azt a törvényjavaslatot, hogy mindazon külföldi igénylők hitelkérését visszautasítsák, akik előző kötelezettségeiknek nem tettek eleget. Hasonló intézkedéseket már régebben alkalmazott az Egyesült-Államok.

— Szabadforgalmu devizakvóták és a tőzsdei forgalom. A bucuresti-i tőzsde tanács legutóbbi ülésén megvitatták, hogy vajon a tőzsdeügynökök foglalkozhatnak-e szabadforgalmu devizák eladásával. A tanácskozás során olyanértelmű határozatot hoztak, hogy a szabadforgalmu devizakvótákra vonatkozó ügyletek egyelőre nem bonyolíthatók le tőzsdei forgalomban.

— Ezeröttszáz vagon fajbor szállítása. A földművelésügyi miniszteriumban ülésezett az a bizottság, amelynek tagjai a szállítási szindikátusok szövetségének és a szállítási szövetkezetek megbízottai. Ezeröttszáz vagon nemesbor elszállításáról tárgyaltak, különös tekintettel a szeszgyártás számára szállított nemesborok szállítására és elosztására vonatkozó miniszteri rendeletre.

— Új előírások a borecet forgalombahozatalára. A földművelésügyi miniszteriumban rendelettervezeteket dolgoztak ki, melynek értelmében ezenül megengedik az ötvenszázalékos töményecet gyártását. A gyártás csakis nemes borból történhetik. A töményecet csupán eredeti zárt palackokban szabad forgalomba hozni.

— Megengedték a diófajrnir kivitelét. A földművelésügyi miniszterium elhatározta a diófák védelmére hozott rendelkezések megváltoztatását olyan értelemben, hogy levágott diófából készült furnir kivitele a jövőben meg lesz engedve.

— Megtelték a constantai silok. A tengeri kikötői hatóságok beszüntették a nemzeti szövetkezeti intézet számára érkező gabonaszállítmányok átvételét, mert a raktárak zsúfolva vannak.

Délafrika nemzetvédelmi minisztere az afrikai volt német gyarmatokról tárgyalni akar Berlinben

Londonból jelentik: Pirov, Dél-Afrika nemzetvédelmi minisztere, kedden Marseillebe érkezett. A Reuter iroda munkatársa előtt a miniszter kijelentette, hogy valószínűleg Németországba is ellátogat és megbeszéli a német birodalmi kormányval a német gyarmatok kérdését.

Berlinből jelentik, hogy illetékes német körök szerint mindazok a kombinációk, amelyek a külföldön a német gyarmati követelésekre vonatkozólag felvetődtek, nem egyebek kísérleti léggömbnél. Németország magatartását néhány nappal ezelőtt világosan leszögezte a Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz, amely kifejtette, hogy Németország csak a tőle 1918-ban elvett gyarmatokat kéri vissza s hogy ebben a kérdésben a kezdeményezésre nem ő hivatott. Azt is hangoztatják berlini illetékes körökben, hogy a gyarmatkérdés Németország számára nem alku tárgya, hanem a jogegyenlőség és nemzeti becsület kérdése.

— Változatlanul lanyha és eseménytelen a gabonapiac. Brailából jelentik: Tekintettel arra, hogy a nemzetközi politikai helyzet még most sem tisztázódott teljesen, a gabonapiac nem mutatkozik élénkülés és az irányzat változatlanul gyenge. Mégis, a nemzeti szövetkezeti intézet néhány ezer vagon búzát adott el néhány brailai exportcégnek, mégpedig a napiárnál olcsóbban.

... és ismét csábitanak a káprázatos tengeri utazások!

Őszi földközítengeri utazások a fehér „MILWAUKEE” luxushajóval

Hapag-utazás Nyugat-Afrikába az Egyenlítőig
Okt. 30-tól nov. 23-ig / Ára Lei 21600.- 161

A Golf-áram tropikus hazájába

„MILWAUKEE” luxushajóval Nyugatindia, Mexicóba és New Yorkba
1939 január 9-től márc. 2-ig / Ára ca. Lei 50000.-

Karácsonyi és szilveszteri utazás az atlanti óceáni szicetekre
1938 dec. 20-tól 1939 január 6-ig / Ára Lei 15000.- 161

Mindig jól utazik a
HAMBURG-AMERIKA LINIE
hajóival

Információk Prospektusok
Képoiselet:
Künstler utazási iroda
Arad, Bul. Regina Maria 24. Tel. 10-86

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, OKTÓBER 28.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, háztartási és gyógyászati tanácsok. Utána reggeli hangverseny gramofonlemezeken. Hírek. Majd a hangverseny folytatása. 12: Kísérleti adás. Vegyes zene gramofonlemezeken. 13-15: Déli hangverseny. Gramofonlemez. Részletek ritkán játszott operákból. A műsorban a következő szerzők művei: Rossini, Händel, Lalo, Mascagni, Dargomjiski, Cornelius. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. A rádió zenekarának játéka. Vezényel: Th. Rogalski. 15.25: Közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Időszerű kérdések. 19.17: Cseh zene. A műsorban a következő zeneszerzők művei: Smetana, Suk, Dvorak. 20.15: Iorga Nicolae egyetemi tanár előadása. 20.35: Donizetti: „Lammermori Lucia”, opera 3 felvonásban. Gramofonlemez. A Scala zene- és énekkarát vezényli: Molajdi. Az I. felvonás után (21.11—21.20): Sport. A II. felvonás után (21.55—22.10) Hírek. 22.55: Szórakoztató zene gramofonlemezeken.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20 Magyar költők tragikus halála. (Felolvasás.) 11.45: Testgyakorlás a csecsemőkori. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 13.05: Gergely Irén énekel, Friss Antal gondolkodik zongorakísérettel. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Cigányzenekar. 15.35: Hírek. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15 A rádió diákléírója. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 18: A háború szociológiája. 18.30: Székely Imre szerzeményei. 19: Sportközlemények. 19.10: Fátol Jancsi és cigányzenekara. 20: Hírek. 20.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.25: Dohnányi Ernő zongorázik. 21: A rádió külügyi negyedórása. 21.15: A rádió szalonzene-kara. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23:

Közvetítés az Ostende-kávéházból. Közben 23.30: Hírek német és olasz nyelven. 24: Hírek angol és francia nyelven. 0.10: Hanglemezek. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 19.30: Gyorsírótanfolyam. 20: Cigány zenekar. 20.30: A hangosfilm műhelytitkai. 21: Hírek. 21.25: Hanglemezek. 22.40: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, OKTÓBER 29.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, háztartási és gyógyászati tanácsok. Utána reggeli hangverseny gramofonlemezeken. Hírek. Majd a hangverseny folytatása. 12: Kísérleti adás. Vegyes zene gramofonlemezeken. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek. Sport. Vizállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. Szimfonikus hangverseny közvetítése a sinai-i kaszinóból, Gică Petrescu énekszámával. 15.25 Különböző közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 17: Ora străjerilor: I. Mariana Zamfirescu előadása Mária királynéről. II. Hangjáték. 18.15: Ora „Muncă și voe bună”. I. Dr. Gh. Banu munkásegészségügyi előadása. II. Zene. III. Közlemények. 19.15: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.17: Népies dalok gramofonlemezeken. 19.40: Török zene a török köztársaság fennállásának emlékkünnepe alkalmából. 20: Felolvasás. 20.15: Gramofonlemez. 20.40: Viorica Anghel énekel. 21: Rádióüzenetek. 21.15: Szalonzene-kar. 22: Hírek. Sport. 22.45: Étermi zene. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven. 24: Gramofonlemez.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20 Somlyai Károly elbeszéléseiből. (Felolvasás.) 11.45: Mit nézzünk meg? A Nemzeti Múzeum állattárának új Afrika-termét ismerteti Éhik Gyula. 13: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 13.05: Az állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és vizállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: Báthori Irén meséi. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

hírek. 18: A magyar—lengyel határ történelmi kialakulása. 18.30: Toll Jancsi és cigányzenekara. Közben 19: Lehetséges-e egy villámháború? Rátz Kálmán előadása. 20: Hírek. 20.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.25: Kinai és japán zene. 21: Operettrészletek. Közreműködik Kőszegi Teréz és Szedő Miklós dr. (ének). 22.10: Hírek. 22.30: A rádió szalonzene-kara. Közben kb. 22.45: Időjárásjelentés. 23.30: Hírek angol és francia nyelven. 23.40: Országos Postászenekar. Közben 24: Hírek német és olasz nyelven. 1.05: Hírek külföldi magyaroknak. **Budapest II.** 19.30: Mezőgazdasági félóra. 21: Hírek. 21.25: Panoráma. Révész Béla elbeszélése. 22: Haydn: Óraszimfónia. d-dur.

UJ KÖNYVEK

— Salvador de Madariage: „Elysiumi mezők”. „Századunk” kiadásában jelent meg a világhírű írónak legújabb könyve, mely Goethe, Voltaire, Stuart Mária, Washington, Marx és Napoleon vitája a Népszövetségről, filmről, Amerikáról és a helyes társadalomról. Rendkívül érdekes és aktuális könyv Madariage-nak ez a legújabb könyve, amely érdekes és tanulságos olvasmány. A világ nagy szellemeinek beszélgetése érdekesen van átszőve egy filmszínész alakjával, aki fürdőszobájában elalszik. A film csillagának kellemes szenzáció, hogy Washington tábornokot álmában testi valóságában látja, míg a politikust megdöbbeníti és végkép összezavarja az eleven szellem. „Századunk” megelőző könyvei: Armstrong: „Mi, vagy ők” 59.— lei és Rédey: „Magyar tragédia” 119.— lei. Az „Elysiumi mezők” 112.— lei, kötve 106.— minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár.

— Karinthy Frigyes: „Tanár ur kérem”. A nemrég elhunyt kitűnő írónak diákok és felnőttek számára örökérvényű és maradandó értékű műve: „Tanár ur kérem”, most új kiadásban jelent meg az Athenaeum könyvkiadónál. Az új kiadás is Vértess Marcell rajzaival készült, ugyanazokkal a pompás rajzokkal és feleletekkel, mint megelőző számos kiadás, amelyet két generáció ifjusága élvezettel olvasott. Az iskolai kérés, a jó tanuló és a rossz tanuló, a dolgozati izgalmak, a tornaórák és az osztályfőnöki kihallgatások, a szülők és az iskola, a vizsgák, a puskák és a bukások stb. stb. vonulnak fel ebben a pompás kötetben. Karinthy: „Tanár ur kérem” új kiadása csinos borítóval és felvázolásokkal 86.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

LEVELEZÉS

„Orvos és mérnök” levelet kérünk rögtön átvenni „Érdeknélküli barátság”-tól. 6657

ALKALMAZÁST KERES

Özvegy urlasszony havt 500 leiert vállalna megfelelő munkakört egyedülálló urinőnél, vagy férfinél, gyermektelen házaspárnál. Cimeket a kiadóba kér. 6666

ALKALMAZÁST NYER

Perfekt román, francia kisasszony keresetetik hét éves fiúgyermek mellé. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6512

Fodrászüzletbe jólbevezetett helybéli ügynököt keresünk. Cim a kiadóban. 6658

Mindenest jó bizonyítvánnyal azonnalra keres házaspár. Jelentkezni a déli órákban Str. Nicu Filipescu 12. alatt. 6660

Mindenes jó bizonyítvánnyal felvétetik. Str. I. Calvin 44., V. Doctor. 6667

LAKÁS

Kiadó a belváros legforgalmasabb helyén 1, esetleg 2 különbejáratu üres szoba. Cim a kiadóban. 6077

Kettőszoba, konyha, fürdőszobás lakás, külön kétszobás és egyszobás lakások kiadók. Str. Cogălniceanu No. 49. 6659

Háromszobás, parkettás lakás összes mellékkel kiadó. Str. Ghiba Birta 19. 6670

ÜZLET

Főtéri rentábilis divatru üzlet családi okok miatt jutányos feltételek mellett azonnalra átadó. Cimeket a kiadóba kérek „Rentábilis” jellegre. C 9 6515

VÉTEL-ELADÁS

Egy női perzsabunda olcsón eladó és ugyanott egy szép fűsz. Bul. Carol 68. 6560

Rádiók, kerékpárok 125 lei heti részletfizetésre kapható gyári lerakattal. Str. Ilarie Chendi 9., udvari raktárban. 6466

Lenvászon himezett ágynemű, 4 garnitúra, sürgősen eladó szivességből a Comisio biz.-üzletben, Dacia-kávéház mellett. 6665

Alkalmi vétel! Elutazás miatt olcsón eladó két darab citromfa, bő terméssel. Str. Ghiba Birta 38. sz. 6661

Dióhálók, ebédlők,

kombináltsekrény, íróasztalok, osillárok, lüsstölt tölgy uriszoba, antik háló, biedermeier ülőgarnitúra, fiókos seoretair, antik szekrények és vitrinek nagy választékban.

Zálogkölcsonöket

közvetítünk. Előleget adunk, zálogcéduláját olcsón visszaadjuk.

TEMPO bizományi üzlet,
Fischer Eliz-palota.

KÜLÖNFÉLÉK

Haláleset

elutazás, költözéskoról kifolyólag veszek készpénzért ocska butorokat, ruhaneműket, ágyneműt, matracot, szőnyegeket, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket festményeket, hangszereket, makulaturapapírt, ócskavasat, padlástolmit, — Vásárolok lakásban és padlásokon heverő bármilyen műveltség holmit, lím-lomot stb Vidékre is megyek. Cimeket lakásomra. Levelezőlap- vagy személyes hívásra házhöz jövök. Góju-uoca 5.

Steiner Sándor.

Telefon 26-16. Telefon 28-13.

INGATLAN

Eladó két sarokház, üzlethelyiségnek, vagy gazdálkodásra alkalmas. Érdeklődni a Varga-féle vendéglőben. Buzsák. 6538

Uri ház

három lakás, parketta, fürdőszoba, esslingeni redőnyök, 400 ezer. — Külvárosban jó ház, nagyforgalmu italméréssel, fűszerüzlettel, lakással, biztosított 5 éves bérszerződéssel, évi 48 ezer lei bérért, ár 375 ezer. — Urania-mozl közelében emeletes masszív ház, 3 lakás, fürdőszoba, értékes nagy telek és szuterén, kedvező fizetéssel, 620 ezer. — Színház közelében emeletes masszív ház, parkettás, fürdőszobás lakás, üzlethelyiségek, 1 millió. — Ugyanott emeletes masszív ház 10 bérleménnyel, 100 ezer jövedelemmel, 950 ezer. Fenti házakon kívül bér-, magán- és üzletházak minden árfokozatban eladók.

Ház

Ingtalanforgalmi Irodája Arad
Str. Eminescu 20—22. Alap. 19:8
Telefon 22-24.

HATSCHER

Ingtalanforgalmi Iroda
Amd. Biv. Carol 46. (Lakás ugyanott)
elbuvós ajánlatai:

Central Hotelhoz közel modern emeletes bérház, összkomfortos középnyag lakásokkal, 170 ezer hozam alkalmi árban. — Színházhoz közel magasföldszintes, modern bérház, 1 nagy, 4 középnyag lakás (parkett, fürdőszobák), pince, portáslakás, 1,300 ezer. — Körüli új emeletes sarokbérház, 4x2 szoba, hallos lakás (mind elő, fürdő, cselődszobás, parkett, balkon), beépíthető front, portáslakás, igen kedv. fiz. felt. 1,150 ezer. — Liceumhoz közel új emeletes kéttlakásos modern villa, teljes komfort, pince, portáslakás 700 ezer. — Catedral-térhez közel alapincézett magasföldszintes bérház, mind uccai 1x6 szobás, parkettás, fürdőszobás, 1x2, 3x1 szobás teljes lakások, gard. épületek, jó hozam, 600 ezer. — Főtéri bérház: 2 üzlethelyiség és lakás, raktárhelyiségek, közművek, 600 ezer. — Iancu-tér mellett emeletes üzletes ház háromszobás, elő, fürdőszobás, parkettás és két kislakás, pince, 600 ezer. — Belvárosi erős, jókarban tartott magasföldszintes ház, 200 öl kerttel, 1x3 szobás, elő, fürdőszobás, parkettás, 1x1 szobás teljes lakás, csukott folyosóval, esslingeni rollók, összközművek, 480 ezer. — Horia-uccához közel 2x3 szobás (elő, fürdőszobás), 1x2 szobás lakások, pince, közművek, 420 ezer. — Ut Iparos-otthonhoz közel magasföldszintes alapincézett 1x3 szobás, elő, fürdőszobás, 2x1 szobás teljes lakás, kert, 400 ezer. — Urania-mozl táján magasföldszintes, alapincézett 1x4, 2x2 szobás teljes lakás közművek, 400 ezer. — Pernyáva útvoanálán, autobuszmegállóval új magasföldszintes, alapincézett sarokház, 1x2, 3x1 szobás teljes lakások, essig. rollók, 320 ezer. — Viztorony táján új kétszobás, elő, fürdőszobával, 2x1 szobás, teljes lakás, kert, beépíthető front, közművek, alkalmi árban. — Gvermekörházhoz közel új alapincézett sarokház, két üzlet és két lakás, essig. rollók, kert, 200 ezer. — Kölcson bekebelezés mellett. 6662

Legújabb jelentéseink:

Őfelsége köszönete Aradmegye lakosságának

A megyei prefektúra sajtószolgálat közli, hogy DOBRICEANU Mihail ezredes, Aradmegye prefektusa, az alábbi táviratot kapta a királyi palotától válaszképpen az uralkodó születésnapja alkalmából kifejezett jókívánságaira:

„Bucuresti. Királyi palota. Őfelsége a király, megbízott, hogy közöljem magas köszönetét az Ön jókívánságaiért, amelyet a megye lakossága nevében fejezett ki Őfelsége születésnapja alkalmából. A királyi palota marsallja: C. FLONDOR.“

Daladier nagyszabású külpolitikai expozéja Marseilleben

„A francia és a német nép között megvan az ok arra, hogy egymást kölcsönösen becsüjék“

Marseille. (Rador.) A radikális szocialista párt mai ülésén Daladier miniszterelnök fontos politikai beszédet tartott és ennek során különösen a nemzetközi politika problémáit érintette. Ezen a téren a legfontosabb tényező — mondotta a miniszterelnök — a már elvesztettnek hitt béke, amelyet azonban mégis sikerült megmenteni. Hangoztatta, hogy a mai helyzet előnyösebb annál, amely a háború kitörése esetén állott volna be.

— Nem engedhető meg — mondotta, — hogy Franciaország behódolásáról beszéljenek. Hiszem, hogy Franciaország nem fog meghajolni a kényszer előtt és abban az esetben, ha Münchenben ultimátum elé állították volna, vagy ha nem tárgyalhatott volna egyenlő félként, visszatért volna Párisba és a Népszövetségre bízta volna a dolgok megoldását. De a müncheni megegyezés a bölcsesség jegyében készült. Majd a kommunisták magatartását bírálta a miniszterelnök és többek között a következőket mondotta:

— Ennek a pártnak az erőszakoskodása és hajthatatlansága akadályozta művünket. A kommunisták lajai és szónokai goromba módon támadták Chamberlaint, aki csodálatos hittel dolgozott a béke megmentésén, és ezzel vajon a kommunisták nem-egyengítették Franciaország álláspontját? A kommunista vezetők magatartása a kormány szabotálását szolgálta. Ez a magatartás a nemzet erkölcsét érinti és megtört a nemzeti méltóság szírtjén. Föntartottuk a békét és Franciaország méltóságát. El vagyunk tökévelve, hogy tovább haladunk ezen az úton. Franciaország arra törekszik, hogy a régi barátokhoz megújított barátságokat szerezzen. Akár Németországról és Olaszországról van szó, akár a Kelet-Európában lévő barátainkról. Franciaország alapvető érdeke saját biztonságának fönntartása, tehát nem csak a szárazföldi határok megvédése, hanem a francia gyarmatok felé vezető útnak a védelme. A szárazföldi határokon belül hatalmas védelmi övezet létezik, amely a főváros számára is értékes. Ez az övezet képezi a francia jövőt. Franciaország azonban minden igyekezettel azon van, hogy a békét és az igazságot fenntartsa.

— A francia—britt együttműködés nem zár ki más barátságot. Amikor Münchenben azt hallgattam, hogy hogyan ver a német népszíve, nem tudtam visszatartani, hogy Verdunra ne gondoljak, a háború csúcspontjára és éreztem, hogy a francia és a német nép között megvan az ok arra, hogy egymást kölcsönösen becsüjék és lojálisan együttműködjenek. Bármennyire eltérőek a két állam politikai rendszerei, mégis ez a két nép, amely annyit állt egymással szemben a harcmezőkön, meg kell, hogy értsen, hogy a háború nem megoldás és a népek közötti problémákat megértéssel kell rendezni.

Ezután Daladier a belső helyzet vizsgálatára tért át. Kijelentette, hogy a költségvetés végösszege a kiadások oldalán 102 milliárdot

tesz ki, holott a bevételek csak 66 milliárd frankot. A nemzeti jövedelem összesen 220 milliárd frank. A helyzetet csak úgy lehet meg-

De Monzie szenátor felszólalása

Párisból jelentik: De Monzie szenátor, közgazdasági miniszter a szocialista unió ülésén mondott beszédében többek között a következőket jelentette ki:

— Nincs okunk szegyenkezni, mert a szeptember végi napokban nem kevesebbet, hanem többet tettünk, mint amennyire köteleztük magunkat. Ne feledjük el, hogy 1919-ben Franciaország, Anglia és az Egyesült-Államok a békeszerződéseket csak úgy találomra és

sietve alkottuk meg. Végül ironikus megjegyzést tett Moszkva magatartására.

— Ez a nagyhatalom, — mondotta — amely korlátlan erőforrások felett rendelkezik, óvatosan tartózkodott mindennemű mozgósítástól. Különös dolog azonban, hogy éppen a szovjet részéről akarnak nekünk leckéket adni a szerződések iránti hűségéről és a hazafiasságról.

Hoover a közeledést ajánlja az európai totális államokhoz

Newyork. Rador. Hoover, az északamerikai Egyesült-Államok volt elnöke, tegnap este a külpolitikai helyzetre vonatkozólag nyilatkozatot tett. A nyilatkozat éjénken szembehelyezkedik azokkal a szempontokkal, amelyeket Roosevelt legutóbbi beszédében kifejtett. Hoover megállapította, hogy a müncheni egyezmény valóban nagy erőfeszítést jelent a béke érdekében és a háborus veszély a müncheni tanácskozások után örvedetesen alábbhagyott. Mindenesetre azt ajánlotta, hogy az Egyesült-Államok kerüljön el minden beavatkozást Európa ügyeivel kapcsolatosan és ezt a vezérével feltétlenül meg kell őrizni a demokratikus és totális államok között kitörő háború esetén is. Véleménye szerint különben is az elmúlt események tapasztalata egy amerikai közbelépés teljes hatástalanságát bizonyítja. Majd azt az álláspontját hangoztatta, hogy eszmei háború során az Egyesült-Államoknak a szovjetpolitika, tehát a kommunizmus felé kellene vonzódn-

nia, noha Oroszországnak semmi köze a demokráciához. Beszéde folyamán szembehelyezkedett Anglia szempontjaival is. Határozottan állapította meg, hogy az Egyesült-Államoktól senki sem követelheti a brit imperiáizmus érdekeinek a védelmét. Kitért az USA biztonsági helyzetére is. Kijelentette, hogy a totális államok egyáltalában nem fenyegetik az amerikai szárazföldet. Ilyen veszély teljességgel lehetetlen, ellenkezőleg azt ajánlja, hogy az Egyesült-Államok fűzzék szorosabbra kereskedelmi kapcsolataikat a totális államokkal. Kérte, hogy mielőtt az amerikai nép vállaira újabb fegyverkezési adóterheket raknának, mutassanak előbb rá arra, hogy az Egyesült-Államok biztonsága milyen módon fogorhat veszélyben. Végezetül azt ajánlotta, hogy az Egyesült-Államok dolgozzanak továbbra is a béke érdekében és kíséreljék meg egy világ-értekezlet összehívását.

Tovább vonulnak előre a diadalmas japán csapatok

Tokio. Iragaki japán hadügyminiszter kijelentése szerint Hankeu bevételével még nem ért véget Japán Kína elleni offenzívája. A japán csapatok továbbra is folytatják előnyomulásukat, hogy betelezhessék missziójukat.

Csang-Kai-Sek megbuktatását kell kivívni és ezáltal felszabadítsák Kínát a bolsevista befolyás alól. Japán bízik abban, hogy Csang-Kai-Sek bukása rövidesen bekövetkezik és akkor sor kerülhet Kína újjáépítésére.

A német—cseh gazdasági kapcsolatok

Prágából jelentik: A Havas-ügynökség jelenté: illetékes körök véleménye szerint Prága és Berlin legutóbbi tanácskozásának eredményeképpen megengedték a szudéta vidék termékeinek szabad forgalmát. Ez az intézkedés azoknak a jelenleg Csehszlovákiához tartozó szudéta-vidékeknek szempontjából vált szükségessé, amelyek a hatalomváltásig teljes egészében a szudéta-vidék egységétől függtek, s így a csakis onnan nyert nyersanyagok felett (mint például — szén) nem rendelkeznek. A változott viszonyok következtében egész sereg Prága környéki gyárüzem megszűnt.

Az angol kormány új tagjai

London. A lemondott Duf Cooper helyére Stahnhope lordot, volt nevelésügyi minisztert nevezték ki az admirális lordjának. A nevelésügyi tárcát pedig Earl Dela Warr főpécsetőr vállalta. A közelmúltban elhunyt Stanley tárcáját pedig Malcolm MacDonald gyarmatügyi miniszter tölti be ideiglenesen.

VI. György angol király ejnökletével csütörtökön délután ülést tartottak és azon az új miniszterek letették a hivatali esküt, majd a hagyományos kézcsók után átvették hivataluk pecsétjét.